

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na doma:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . 1-80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

== Inzerati: ==
 Enostolpna petstvarsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali uje prostor)
 za enkrat po 20 v
 za dva- in večkrat . . . 15.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna petstvarsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vozni red

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosa-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Naša zmaga pri Podgori. - Hindenburgova borba z Rusi. - Francozi na besarabski fronti.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. marca. Uradno se razglša: Včeraj so se ljuto bojevali na več mestih bojne črte.

Naše čete so osvojile pri goriškem mostišču celo sovražno postojanko pred severnim delom višine Podgora. Ujeli smo 525 Italijanov, med njimi 13 častnikov.

V odseku Plöcken se je sovražnik zaman trudil, da bi zopet pridobil iztrgane mu jarke. Boji so se razširili in so trajali celo noč.

Na tirolski bojni črti le zmerni topniški boji. Sovražno topništvo je obstreljevalo Caldonazzo v dolini Sugana.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 24. marca. Naše topništvo je napadlo včeraj sovražne kolone med pohodom v odseku zgornje doline Astico pri bojni točki Val d'Assa in na gorah vzhodno od doline Fasana. Obstreljevalo je naše topništvo tudi na kolodvoru Caldonazzo naložen tovorni vlak. V dolini Cordevole so razširile naše čete med ljutim snežnim viharjem svojo posest na strmini severovzhodno od Fasso di Mezodi in so zasedle dalje kraja Valazza in Ruaz v dolini. V Karniji je napadel ponoči na 23. t. m. sovražni oddelek v belih površnih oblekah naše postojanke na levem bregu Rio de Lanza (zgornja dolina Chiasso), a smo ga takoj odbili. Na bojni črti ob Soči se je nadaljeval včeraj topniški boj z dolgimi odmori radi megle in trajnega dežja. Naše topništvo je obstreljevalo kolodvor Sv. Lucija-Tolmin in kraj Modreje, odkoder se je poročalo o premikanju čet.

Rim, 25. marca. Topniški boji pri Roveretu 23. t. m., katerim so sledili ponoči manjši sovražni napadi na naše postojanke pri Alt Mori (Rio Cameras, Adiza) in Potrich (Val Terragnolo), ki smo jih vse odbili. Neprestano slabo vreme je oviralo topniško delovanje ob Soči. Živalno delovanje le pri Tolminu in na višavah severozahodno od Gorice.

Laške laži.

Dunaj, (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana: Italijansko uradno poročilo 17. marca javlja, da je italijansko topništvo v dolini Bela z uspehom obstreljevalo utrdbo Hensel.

To poročilo je popolnoma izmišljeno in brez vsake podlage.

Italijansko uradno dnevno poročilo 18. marca javlja, da je razkropilo italijansko topništvo naše oddelke na pohodu v smeri proti Landro (zgornja dolina Rienz) in da je obstreljevanje kolodvora Toblach povzročilo vidno škodo in nekaj požarov.

Nasproti tem trditvam se more pribiti, da ni sovražno topništvo razkropilo nobene avstrijske kolone med pohodom proti Landru. Neresnično je tudi poročilo o v Toblachu povzročenih požarih. Uničena je bila v Toblachu le mala hiša nekega fotografa in šipe nekaterih hiš so popokale vsled zračnega pritiska.

Stališče Italije na Sredozemskem morju ogroženo.

Curih, 27. marca. (K. u.) Poslanec Foscari je vložil v zbornici dve inetrpelaciji, v katerih je vprašal, kaj je dobila Italija od Anglije na vzhodnem Sredozemskem morju ali v egiptčansko-libijskem obmejnem ozemlju kot protiuslugo za popust prastarih italijanskih pravic v Egiptu in kaj je ukrenila vlada, da varuje italijanske koristi, ki so ogrožene po aneksiji severnega Epira po Grški, vsled česar sta obe obali prekop Krf last le ene države in pridobi Grška eno najvažnejših oporišč Sredozemskega morja na veliko škodo italijanskih strateških razmer v spodnji Adriji in na Jonskem morju.

Barzini o ponesrečeni italijanski razbremenilni ofenzivi.

Luigi Barzini poroča svojemu listu »Corriere della Sera« dne 16. marca s fronte:

»Kakor je bilo v naprej pričakovati, je čisto nenavadno neugodno vreme in iz tega izvirajoča neprehodnost poti malone na celem bojnem ozemlju stavila doslej ofenzivnemu gibanju skoraj nepremagljive ovire. Dosedanje delovanje ima zato le v toliko vrednost, v kolikor pojasnjuje položaj. V soboto se je povsodi začelo ljuto obstreljevanje in obenem so začele delovati patrulje; v torek se je prešlo k večjim poizvedovalnim podjetjem. To je dragocen eksperiment, ki pa ne more izzoreti takojšnjega razvoja. Ravno izidi teh poizvedovalnih manevrov so pokazali, da trenutno ni mogoče zastaviti velikih bojnih moči. Mogoče je bilo udrjeti v različne sovražne postojanke, do katerih je bilo radi velike bližine sovražnih črt le kratek skok. Nemodro pa bi bilo, ako bi bili hoteli gibanje dalje raztegniti in pogrti večje bojne sile na razsežne nezavarovane prostore, preko katerih nihče ne pride zdrave kože, samo zato, da bi za vsako ceno dalje izrabili prvo delno prodiranje.«

× × ×

»...Avstrijski prekopi na Krasu nudijo fantastično sliko. Nič bolj zmotnega, nego predstavljati si jih kot dolge ravne črte. To so pravi labirinti. Zgrajeni so v vseh smereh, naravnost počez, s sunki naprej, potekajoči zopet nazaj, zakrivajoči podzemsko rove. Raztresite po mizi užigalic, kolikor hočete, in imeli boste sliko avstrijskih prekopov. »Blodišče« je najboljša označba za ta komplicirani vrvež prekopov. Letalci vidijo to nešteto vijug le kakor žile na drevesnem listu. V tej grozljivi pokrajini divje razkanih belih skal, ki se dvigajo iz rdeče, vse preluknjane, vse razrite, s kršjem in ruševinami pokrite zemlje, se rišejo v najneverjetnejših, najčudnejših vzorcih in oblikah žalostne meje smrtnega področja. Če se kje druge naskoči prekop, potem veš, da imaš sovražnika pred seboj. Ne tako na Krasu. Tam imaš sovražnika nenadoma ob strani. Zelo često celo za hrbtom. Od vseh strani prihajajo tedaj strelji. S sovražnikom se pomikajo naprej od treh strani tudi prekopi. Mnogi avstrijski prekopi imajo celo nasipe s strelnimi linami spredaj in zadaj. Na Krasu nimaš čuta kakor drugod v ognjeni črti, ko se ti zdi zemlja za lastnimi strelnimi linami domača in materinska, in učinkuje nate skrivnostno in grozljivo, polno zone in strahu samo ozemlje pred teboj. Tu te obdaja sovražnost krog in krog in ti vzbuja grozljivi čud osamljenosti. Tu nimaš smrti samo pred seboj, marveč preži nate iz vseh smeri vetrovnice. Zdi se, kakor bi z veliko koso ostro rezala krog okoli ti borečih se vojakov. Tu so postojanke, katerih bi nikdar ne bilo mogoče naskočiti, ako bi se ne dokopali do njih od strani s potrpežljivim delom, in tako prisilili v krilu ogroženo posadko, da se umakne. Pravi boj je potem le zaključna beseda trudopolnega napada. Na ta način je bila korak za korakom skoroda dosežena neka posebno močna, ker obvladujoča avstrijska postojanka. Sedaj je šlo za zadnji korak: osvojitve. Ob jutranjem svitu naj bi težka in srednjetežka artiljerija otvorili ljut zapiralni ogenj, manjše baterije pa naj bi posipale prave postojanke. Zračne mine so imele medtem razdreti žične ovire. Toda zaradi dežja in nepoglednega vremena se je moral ogenj odgoditi. Šele ob 7.1/2 uri se je začelo obstreljevanje. Blodišče in reduta sta izgnila v dimu in temi. Pravih žičnih ovir sploh ni več na Krasu, za to je poskrbelo dolgomesečno obstreljevanje; tudi leže jarki večinoma tako blizu drug drugega, da ni mogoče neopaženo zgraditi novih žičnih ovir. Zato so že dolgo časa v rabi le še španski jezdeci, ogromne bodče železne klade, ki se enostavno vržejo preko nasipa. Ob 8. uri se je začel napad,

o katerem si ni treba delati pretiranih predstav, saj se gre zgolj za poizvedbo. Napadalno delovanje je nujno moralo ostati le omejeno. S krinko na obrazu, nasajenim bajonetom in za lučaj pripravljenimi ročnimi granatami sta plezali obe stotnji s častniki na čelu navzgor proti sovražni utrdbi, se zavijali preko močno poškodovanega nasipa in zavzeli postojanko. Odpora ni bilo skoraj nobenega... Deževalo je še zmerom. Dolge vrste ljudi so vlačile na mesto vreče, tramove, španske jezdece, žico in drugo, kar služi v brambo postojanke. Od obeh strani sta grmeli artiljeriji na zvezne poti. Marsikateri dohodni jarek je bil zasut, mnogokrat je eksplozija vse zavila v dim. Eden naših ujetnikov, častnik, je izjavil, da na protinapad ne bo treba dolgo čakati. »In naj stane tudi celo brigada,« je zavpil, »reduto bodo naši zopet osvojili!« Dejansko se je zdelo, da Avstriji ne bodo štedili nobenih žrtev, samo da nam iztrgajo opazovališče. To pa ni bilo v našem načrtu, da bi se zapletli v hud položaj samo radi dobrega opazovališča, ki bi moglo postati za nas dragoceno šele sčasoma. Vedno ljutejši ogenj sovražnika je zato nagnil poveljstvo, da je odredilo umikanje, da se izogne nesporaznim izgubam. Opolnoči so bili naši zopet v svojih starih jarkih. Pa ne vsi. Malo krdelce se je vrnilo šele naslednje jutro. Noč so prebili ležeči na tleh, par metrov za osvojenimi in zopet zapuščenimi prekopili.

Tako Barzini o italijanskih junaštvi. Kako je bilo v resnici z italijanskimi izgubami pri tem ponesrečenem eksperimentu, se vidi iz te-le epizode, ki jo opisuje isti Barzini:

»Nekoliko oddaljeno od drugih je imelo šestnajst mož braniti neki kot prekopa, kjer so bili drug za drugim ubiti. Vsak trenutek je padel kateri. Padel je vodja in poveljstvo je prevzel starejši vojak. Tudi on je padel. Ostalo jih je še pet, potem trije. Ko je prišlo povelje za umikanje, je bil samo še eden živ. Pa tudi ta se ni ganil s svojega mesta.«

»Ako bi bilo vreme ugodnejše,« sklepa Barzini, »bi se bile dale operacije izvesti v veliko večjem obsegu in uspehi bi bili potem daleko ugodnejši.«

Vreme je torej krivo vseh laških neuspehov.

Izpod Sv. Lucije ob Soči.

Tudi ob peti soški ofenzivi smo čakali izida na domačem ognjišču. Bilo je dne 16. t. m. zvečer. Ta dan se je začelo zopet gibanje za svetolucijskim grčem. Mislili so Lahi, da bodo saj sedaj zmagovalci — pa se je zgodilo kakor vedno. Ko je napočila 7. ura, so začela bruhati vsa žrela naših kanonov. Kot vedno, smo šli tudi takrat na hribček Sv. Maura, odkoder je diven razgled po celi dolini. Kanonada je trajala nad dve uri, nato je sledil pehotni napad. Bila je krasna, mirna noč, zato se je čul vsak strel od Podsela do Tolmina. Poslušali smo vsi tako pazljivo, kot da smo prvi dan na fronti; le Ciril Mežnarjev ni mogel vzdržati, da bi vsake toliko ne zaklical: Kaj mislite, a delajo tombolo makaroni! Boj je trajal dolgo v noč. Hrabri vojaki, ki so na Sveti Mariji, so izlazili iz svojih okopov ter naskočili na Lahe. Ko so pa ti naše zagledali, so jim popadale puške iz rok. In ujeli so jih samo na tem mestu šest sto. Naslednji dan so pa marširali smehljaže skozi Sv. Lucijo. Na vseh licih se je bral znak zadovoljnosti. Izpovedali so, da niso dobili tri dni me-náže. Šele v Avstriji so jim napolnili prazne želodce.

× × ×

V Modrejcah, ki leže na desnem bregu Soče, so prebivalci skozi deset mesecev v miru živeli. Upali so, da vsaj tej vasi prizanesejo, pa napravili so tudi zanje granate 28 cm kalibra. Poslali so jim takih že pol ducata. Kljub temu so ljudje mirni in tolažijo eden drugega, češ: kaj bi zapuščali domove

sedaj, ko je čas setve. Če ne boš sejal, ne boš žel. Pa kam naj gredo? Povsod je prenapolnjeno z begunci. Se ti bi se radi povrnil, a kam? Hiše so porušene, polje poteptano.

× × ×

Ni dolgo, odkar je neki dopisnik opisal potovanje k Sv. Luciji. Mnogo je povedal o tem, kar je videl, a kar čutimo, zamoremo povedati le mi. Strahne nesreče, ki je zadela č. gospoda župnika, ne moremo pozabiti. Že prej nismo imeli ne šole, ne pošte, a kaj vse to? In sedaj? Ni ga več, ki je hodil od hiše do hiše v največji nevarnosti, delil plačo med reveže in izlival tolažila vsak dan pri sv. maši faranom. Izkraval je za nas — mi pa ohranimo velikega moža, mučenika in očeta v večnem spominu. Žal, da ne leži na domačem pokopališču, kamor bi se hodili srčno vdani solzi. Ko bo zatrobental trobenta miru po naši dolini, se bodo naši vračali, toda njega ne bo, ki jih je tako težko čakal.

× × ×

Pisalo se je že o Svetolucijanih, Kosmeričanih, Modrejčanih in Modrejanih, ne vem, kako da se na sosede Stopčane ni nikdo spomnil. Kaj niso zaslužili? Malo hiš šteje vasica nad našo postajo. Že od začetka vojske sem jim je bilo prisojeno, prestati mnogo strahu. Malo jih je, a so korajžni. Polja imajo veliko, zanj tudi pridne roke, zato so vsi dobrostoječi. Če kaj potrebujejo, se zatečejo k bivšemu svetolucijskemu županu g. P. Lebanu, ki je že povsod znan zaradi gostoljubnosti. Prav rad jim gre na roko, in kjer le more, pomaga. Bog čuvaj te dobre ljudi tudi vnaprej! M. M.

Goriško pismo.

Gorica, v marcu 1916.

Danes je baje začetek pomladi.

Pa kakor je ves svet narobe, tako kaže tudi današnji dan vse drugačno nego pomladansko lice. Vreme se je čez noč prevrglo v grozovit dež. Nebo lije potoke solza nad strahotami in grozotami, ki se je v nje potopilo pol sveta.

Zadnje solnčne dni, ko je bila mirna ura, bi bil človek skoro za hip pozabil, da letos ne bo prave pomladi. Zdelo se ti je, da jo čutiš, kako prihaja polagoma in kako nekaj vsepovsod kliče, da bo skoro pomlad. Pa vse to je bilo le nekako hrepenenje, samo pobožna želja — pomladi pa ni in je ne bo letos.

In če se potem človek zmisli kakor v sanjah, da bi imela biti sedaj pomlad, potem mu je še težje, še hujše, da ni še pomladi.

Bog jo daj kmalu!

Momentalno pa je treba prepoditi misli na pomlad in mir — sedaj velja le eno: vojska je, ki so nam jo sovražniki usilili, treba jo je izvojevati, treba izsiliti od sovražnikov časten mir in za sedaj zapreti oči in zatreti čustva, da se ne vidi grozot in ne čuti gorja! Sovražnik napada, hoteč nas zaslužniti, moramo se braniti, naši junaki morajo stati na braniku domovine, dokler sovražnik ne bo dovolj tepen.

Tu na naši meji stoje res sami junaki in zato tudi Lahi ne morejo ni pedi zemlje več ugrabiti.

Ob celi goriški fronti je zid, ob katerem se tudi te dni krvavo odbijajo najljubše napadi številnejšega sovražnika.

Vsak dan napadajo laške čete, vsak dan so odbite.

Zadnja nedelja je bila zopet precej krvava posebno na Kalvariji. Pehota je napadala, artiljerija je bruhalo svoje težke krogle kakor za stavo. Vse ni nič izdalo. Dvojica laških aeroplanov se je prikradla nad mesto, padale so bombe, vse brez nesreče. Eden laških letalcev bi bil kmalu napravil bridko izkušnjo, da naši topničarji znajo precizno meriti. Prišel je v »Kreuzfeuer«

naših topov, zdelo se je, da so mu šrapneli prišli že do živega, napravil je naenkrat v zraku nekaj salto mortale, prekopicnil se parkrat okoli in okoli, padel naenkrat precej nizko in se še le potem zopet vlovil, zadobil ravnotežje in zdrknil v naglem begu proti laški črti. Ali je bil zadet, ali je letalec napravil s posebno bravuro le kak vratolomen »kniff«, da je s tem padel našim topovom iz cilja, kdo ve, — vsekakor mu je šlo za kožo in le za las je manjkalo, da ni padel za našo črto.

Zelo burna je bila tudi noč od nedelje na ponedeljek in včeraj se je kanonada nadaljevala cel dan. Nekatero popoldanske ure so bile posebno hude. Lahom se je najbrže mudilo, da bi izrabili kar izdatnejše lepo vreme in zato so bili tako živahni.

Zadnja noč tudi ni prešla brez streljanja. Danes se je streljanje obeh artiljerij posebno proti večeru stopnjevalo do zelo velike intenzivnosti, dasiravno je lil močan dež.

Da Italijanom vsi napor, vse razsipanje municije ne donese drugih uspehov kakor hudih žrtev, o tem ni dvoma.

V miru smo imeli sedaj čas v Gorici mnogo tujcev, ki so tu preživali v našem milem podnebnju. Gotovo bi nihče ne pričakoval in verjel, da nam kateri teh gospodov ostane zvest tudi letos, ko je Gorica postala mesto granat. In vendar imamo tudi letos par takih skrajno zvestih gostov v naši sredi. Vsak dan srečavam starčka, nad 80 letnega penzionista-generalca, ki se je že pred 56 leti bil z Lahi. Leto ima razdeljeno, te in te mesece preživlja v tem kraju, druge v drugem. Sedajni čas je vsako leto prebil v Gorici in ostajal tu do konca marca. Tako je tudi letos prišel in bo ostal tu točno do 31. marca. Vse deževanje granat ga ni moglo ovirati, da ne bi po svoji stari šegi preživel svoj čas v Gorici. Kljub vsej vojski nam je vendar ostal košček tujkega prometa. In ako celo tujci prihajajo sem, naj bi mi domačini vsi bežali proč v mrzlo negostoljubno tujino!

Ker že omenjam beg iz Gorice, naj izrazim še neko uvaževanja vredno željo. Morda so razmere res velevale, da so se uradi in javni zavodi morali ob izbruhu vojne umakniti v zaledje. Ljudstvo pa je v velikem številu ostalo tudi v ogroženih krajih. Pokazala se je potreba, da se radi ljudstva mora tudi nekaj uradov vrniti v mesto. Zato je še vedno del glavarstva tukaj, zato posluje v Gorici okrajna sodnija, radi občin in lastnih interesov še vedno tudi uraduje »Mont« v Gorici. Zakaj pa sta se »Centralna Posojilnica« in »Gospodarska Zveza« preselili v Ljubljano, ne da bi imeli tu kakšno svojo zastopstvo. Saj večidel goriških Slovencev je še vedno v Goriški deželi. In da sedaj skoro ni mogoče ljudem v Ljubljano, je znano. Ali bi ne bilo prav, da odpreta ta dva zavoda tu v mestu ali kje tu blizu svoje zastopstvo, da je ljudstvo z njima lahko v stikih, to bi bilo v interesu ljudstva in obeh zavodov. »Zveza« bi potem lahko tudi mnogo dobrega storila za aprovizacijo in naši ljudje bi ji ne bili nevhvaležni. Nekako filijalko naj se odpre v Gorici, to gotovo ni nemogoče. Treba je vendar sedaj v teh hudih časih kolikor mogoče skrbeti za naše ubogo ljudstvo. Hrib ne more k možu, mož pa lahko pride k hribu.

Vojska z Rusi.

AVSTRILJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. marca. Uradno se razglša: Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. marca. Veliki glavni stan: Rusi so včeraj ponovili napade na bojno črto, ki ji poveljuje generalfeldmaršal Hindenburg, s posebno ljutostjo.

Napadli so s takimi množicami ljudi in množinami streliva, kakor na vzhodu še nikdar, nemške črte severozahodno od Jakobova; imeli so tudi svojemu nastopu primerne izgube, ne da bi dosegli kakršnekoli uspeh.

Naše prednje čete so ugrabile Rusom v srečnem boju pri Velikojeselu, južno od Vidsega, 57 ujetnikov in zaplenile 2 strojnici.

Popolnoma so se izjalovili ponovni sovražni napor, da bi napredovali proti našim postojankam severozahodno od Postavega.

Južno od Naroškega jezera so odbili naši več močnih napadov delov treh ruskih armadnih zborov, nato so nastopili zahodnopruski polki pri Mokricah s protinapadom, da zopet osvojimo topniška opazovališča, ki smo jih izgubili 20. marca, ko smo svojo bojno črto vpovalili nazaj. Hrabra četa je rešila svojo nalogo v popolnem obsegu. Ob tej priliki kakor tudi pri obrambi proti sovražnim napadom smo ujeli 21 častnikov in 2140 mož in zaplenili nekaj strojnica.

Naši letalci so metali bombe na kolo dvora Dvinsk in Vilejka, kakor tudi na železniške naprave proge Baranoviči—Minsk.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 24. marca. V okolici Fridrihštata so vpenili naši izvidni oddelki, ki so bili prekoračili Dvino, eno sovražno strojno puško. V odseku Jakobštata so izvršili Nemci z močnimi oddelki protinapade pri Avgustinhofu (23 km severozahodno od Jakobštata), odbili smo jih z uspehom. Severozapadno Varsundškega jezera, 7 km jugovzhodno od Bušhofa, so se naši napadi naprej razvijali. V okolici Dvinska so naše čete prodrle, ko so odbile več sovražnih protinapadov. V pokrajini južno od Dvinska trajajo boji. V pokrajini severno od Vidsija, severozapadno od Sekliškega jezera (4 km severovzhodno od Vidsija) in v odseku Meškele—Klipij (1 km južno od Meškela) zelo ljuti boji. Mestoma so se vršili boji z bajoneti. Tekom noči na 23. marec so premagali naše čete kljub silnemu sovražnemu ognju vse sovražne črte ovir. V odseku Klipij smo odbili sovražni protinapad. Naša artiljerija na mnogih krajih obstreljuje sovražne pozicije ter mu brani popraviti napravljeno škodo. Med Naroškim in Višnjevskim jezerom trajajo boji. Naše čete so vrgle sovražnika iz nekega gozdiča v pokrajini Bližniki—Mokriche, na jugu tik Naroškega jezera, ki je bil močno utrjen ter gosto omrežen z žičnimi ovirami. Glasom dopolnilnih poročil so naše čete tekom bojev od 18. do 21. marca ujele v pokrajini severozapadno od Postavija 2 častnika in 160 vajakov ter ob Naroškem jezeru 18 častnikov in 1255 vajakov. Razen tega smo uplenili 18 strojnih pušk, 26 velikih in 10 majhnih metal bomb, 2 metali min, 1 havbico kalibra 15 cm, 4 reflektorje, 637 pušk, zabojo s 300 ročnimi granatami in 12 voz za infanterijsko municijo. Bolj proti jugu tja v gozd nato pokrajino in v Galiciji na mnogih krajih obstreljevanje.

Petrograd, 25. marca. Na fronti pri Rigi boji artiljerije in pehote. V odseku pri Jakobovu naše čete razširjajo svoje uspehe južno od Avgustinhofa. V ljutem boju so vzele utrjeni del vasi Putaz (35 km južnovzhodno od Avgustinhofa) in so tamkaj zavrnile več nemških protinapadov. Tudi na levem krilu odseka pri Jakobovu, južno od Lievenhofa so se razvili boji. V odseku pri Dvinskem so naše čete, ki so tu in tam utrdile priborjeno ozemlje, prišle dalje naprej. Severno od Widzyja so naše čete napadle sovražno postojanko severozahodno od jezera Sekely. Kljub silovitemu ognju sovražne artiljerije se je našim četam vendar posrečilo premagati več vrst sovražnih ovir. Nemci so rabili eksplozivne snovi. Severozahodno od Postavy so naše baterije z dobro zadevajočim ognjem preprečile sovražniku njegov poizkus, da bi v snežnem metežu popravil od našega ognja porušene ovire. Dalje proti jugu do močvirja pri Rokitnu in tudi tam boji. V posameznih odsekih je bil ogenj zelo živahen. V Galiciji je položaj neizpremenjen.

FRANCOZI NA BESARABSKI FRONTI.

Črnovice, 26. marca. Bojev na besarabski fronti se udeležujejo tudi Francozi. Posebno tehnične čete sestojijo iz Francozov. Bojev pri Usješku se je udeležil general Pau. Sedež francoskega častniškega zbora je Kamienec Podolski.

Z VOLINSKE BOJNE ČRTE.

Vojni poročevalci poročajo dne 26. marca iz vojnega tiskovnega stana: Neugodno vreme zavira na vzhodni bojni črti kakršnekoli večje boje. Le slučajni topniški boji kažejo, da so viražnika strogo opazujeta eden drugega; skoraj popolnoma je mirno, posebno v Voliniji in ob Stiri. Težavna pota onemogočujejo nastope.

Več poročevalcev, ki so obiskali to bojno črto, slavi izborni zgrajene lastne obrambne črte, kar je dalo naravnost nadčloveško delo glede na silovito morje blata in breztačnih močvirij. Mestoma so porabili za zgradbo utrdbe leša v vrednosti milijonov. Obiskovalci te bojne črte, med njimi neki nevtalni častnik, so se prepričali, da ne morejo Rusi upati v Voliniji na najmanjši uspeh.

Posebno se hvali gospodarsko delo armad, ki operirajo tam in ki gradé ceste v pravem pomenu besede z lesom: obratujejo žage in mline in obdelujejo polje. Redkoštevilno prebivalstvo se udeležuje obdelovanja zemlje.

Na celi bojni črti v Voliniji in na sosedni črti v Galiciji ni nobenih važnejših bojev.

O VELIKI RUSKI OFENZIVI

izvaja dr. Pavel Michaelis v »Berliner Tageblattu«: Nemško vojno vodstvo je bilo pripravljeno na močno rusko ofenzivo. Rusi bi radi razbremenili Francoze. Prvi dnevi bojev z Rusi so že pokazali, da se rusko vojno vodstvo ne ozira na žrtve. Ruske vojske so pošiljali vedno naprej v tesnih vrstah proti trdnim nemškim postojankam, ne glede na strašne izgube. V več napadalnih valovih so se nakopičili padli Rusi na posameznih mestih pred našo bojno črto v gore, kar kaže, kako ljuto so napadali Rusi. V celi nemški bojni črti ni nastala nobena vrzel; nemške postojanke

so vedno bolj izpopolnjevali. Vsak, kdor pozna nemške strelske jarkove, ve, da si ob njih Rusi zaman razbijajo glave. Rusi še niso končali svojih napadov. Prelilo se bo še veliko ruske krvi, a mirno lahko čakamo, kar nam prinese bodoči dnevi.

NEUTRALNA SODBA O RUSKI OFENZIVI.

Vojaški sodrudič »Baseler Nachrichten«: Označba ruskih napadov kot razbremenilna ofenziva Francozom ni več točna; ker se je pričela prepozno. Nemške za napad določene čete bi bil zadržal ruski napad le, če bi bili Rusi prej napadli. Nemška ofenziva na zahodu se sedaj razvija. Nemci niti ne morejo več odtegniti čet, če ne čujejo resno ogrozi uspeha. Ojačenja z zahoda bi došla gotovo tudi prepozno na rusko bojno črto, če bi obstojala nevarnost predora. Sploh se pa vedno bolj kaže, da je računalo nemško vrhovno vojno vodstvo z ruskim napadom in je odredilo potrebno. Osrednji velesili stojita na vzhodu zelo dobro, ker se nahajajo njunine čete v Voliniji in severno od močvirja Rokitno daleč v sovražnem ozemlju in se tudi v slučaju neuspeha umaknejo lahko v ruske trdnjave. Manj ugoden je položaj v vzhodni Galiciji, kjer bi prodrla srečna ruska ofenziva lahko zopet proti Lvovu. A Rusi od 18. marca dalje, ko so pričeli ofenzivo, niso toliko napredovali, da bi mogli pričakovati hitrega uspeha ruskega orožja.

RAZBURJENJE V RUSIJI.

Bukarešt. List »Dimineata«, ki je v tesnem stiku z ruskim poslanstvom v Bukarešti, priznava, da so Rusi v celem carstvu nezadovoljni z vlado. Vodilni krogi se trudijo zman, da pomire razburjene valove.

IZJEMNE POSTAVE PROTI POLJAKOM ODPRAVLJENE?

Curih, 24. marca. »Neue Zürcher Zeitung« poročajo iz Petrograda: Svet višjih uradnikov v notranjem ministrstvu je načeloma sklenil odpraviti izjemne postave proti Poljakom, toda samo za kraljestvo Poljsko, za Litvo in Ukrajino pa še ostanejo v veljavi.

NEMIRI V BAKU.

Petrograd, 27. marca. Petrograjska brzojavna agentura potrjuje poročila o nemirih v Baku. 27. in 29. februarja je povzročilo občinstvo težke druginjske izgredne in je plenilo trgovine. Od 29. februarja dalje je mirno.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. marca. Veliki glavni stan: Angleži so poškodovali danes zjutraj z obsežno razstrelbo našo postojanko pri St. Eloi, južno od Yperna v obsegu nad 100 metrov in so zadali izgube stotnihi, ki je stala tam.

V pokrajini severovzhodno in vzhodno od Vermelles smo dosegli uspehe v bojih z minami in smo ujeli več sovražnikov. Bolj južno od La Boisselle, severovzhodno od Alberta, smo dosegli uspehe v bojih z minami in smo ujeli sovražnike. Bolj južno od La Boisselle, severovzhodno od Alberta, smo zavirali slabe angleške oddelke z ognjem v napredovanju proti naši postojanki. Angleži so obstreljevali zadnje dni zopet mesto Lens.

V Argonih in ob Mozi so bili boji z ognjem le od časa do časa slabšeji.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 25. marca. Ob 3. uri popoldne v Argonih smo ob nenadnem napadu na sovražni strelski jarek pri Courte Chaussee ugrabili nekaj ujetnikov in zadali sovražniku izgube. Zahodno in vzhodno od Moze je bilo ponovi mirno. V Woevre artiljerijski boji pri Moulainville. Z ostalih delov fronte ni nič važnega poročati.

Ob 11. uri zvečer: V Belgiji smo obstreljevali sovražne strelske jarkove vzhodno od Boesinghe in pri Hetsasu. V Argonih precej silni artiljerijski boji v odseku Four de Paris—Courte Chaussee—Haut Chevauchée. Zahodno od Moze znatno delovanje artiljerije proti našim drugim vrstam in vzhodno od Moze pri Douaumontu. V Woevre na višinah ob Mozi tekom dneva ni bilo nobenih pehotnih bojev. Na ostali fronti je bilo mirno.

Nove skrbi Francozov.

Genl. Podpolkovnik Rousset priznava, da je napredovanje Nemcev na levem bregu Moze v gotovi meri razburilo Francoze, ne toliko zato, ker je generalu Pétain vzeto ozemlje zelo obsežno, marveč bolj za značaj nemških operacij, ker so ogrožene važne zveze francoskih čet. Ravno tako sodi »Journal«.

Angleži pošiljajo težke topove z ladij v Verdun.

Bazelj. Tukajšnji listi javljajo o po angleški cenzuri potlačeni brzojavki »Agence Havas« iz Havre, da so pričeli 17. t. m. z več angleških bojnih ladij

odpravljati težke topove, ki jih prepelejo z železnico v Verdun, da jih tam razvrste. V dveh tednih upajo postaviti več teh daleč streljajočih topov.

Angleži razbremenjujejo Francoze.

Lugano. »Corriere della Sera« poroča z zahodne bojne črte: Zdaj se šele lahko poroča, da so nadomestile angleške čete Francoze na enem delu bojne črte. Na bojni črti od Arrasa do Alberta, ki jo branijo Angleži, se je nahajal francoski del in se je raztezal na črti Souche—Vend Vaas. Ta del so zasedli zdaj Angleži. Umljivo je zdaj tudi Joffrejevo zahvalno pismo angleškemu vrhovnemu poveljniku Haig in čestitke z ozirom na obrambo Verduna. Joffre je izvajal v tem pismu, da je angleška armada takoj izdatno odgovorila na poziv na pomoč.

Molitev za Francijo.

Pariz, 24. marca. Kakor poroča »Echo«, se je včeraj po vseh francoskih škofijah začela molitev za Francijo. V Parizu bo do nedelje kardinal Amette opravil več slovesnih božjih služb.

Pariški posvet sporazuma.

Pariz, 26. marca. (K. u.) »Agence Havas«: Predsednik republike je priredil v nedeljo zvečer pojedino na čast članom italijanske vlade, ki se udeležujejo posveta sporazuma. Ministrski predsednik Briand in Salandra sta naglašala v napitnicah, da Italija popolnoma soglašala s podjetji Italije in zaveznikov.

Pariz, 26. marca. (K. u.) Reuter: Ministrski predsednik Asquith in angleški delegati posveta zaveznikov so prišli ob 10. uri zvečer v Pariz.

Pariz, 26. marca. (K. u.) Italijanski veleposlanik v Londonu marki Imperiali in posebni veleposlanik Des Blanchet sta došla v Pariz, da se posvetujeta s Salandrom in Sonninom.

Amsterdam, 27. marca. (K. u.) Nek tukajšnji list poroča po angleških listih: Anglijo bosta zastopala na trgovinskem posvetu ministra Bonar-Law in Ruciman.

Pariz, 27. marca. (K. u.) Odposlaništvo angleške vlade na posvetu sporazuma, ki ga sestavljajo Asquith, Grey, Lloyd Georges in Kitchener, so sprejeli na kolodvoru admiral Lacaze, Tenicochin, Thomas in Thierry.

Črnci v francoskih tvornicah.

Pariz. »Matin« poroča iz Marseille: Z vsakim parnikom se pripeljejo z daljnega vzhoda nove čete delavcev Tonkinezev in Anamitov za francoske tvornice. Došli so tudi Kabili iz Alžira in Madagasi. V Marseille zgrade 150 lop, da nastanijo v njih temnopoltni delavce.

Francija izda bankovcev za 18 tisoč milijonov.

Pariz. (Kor. ur.) Odlok, podpisan po predsedniku republike in finančnem ministru, poviša najvišje število bankovcev, ki so se določili z odlokom 11. majnika 1915, s 15 tisoč milijoni, na 18 tisoč milijonov frankov.

Angleška »miroljubnost«.

Kolin, 27. marca. »Kölnische Volkszeitung« objavlja daljši članek proti tistim, ki upajo, da se lahko sklene z Anglijo zadovoljiv mir, če le ugodijo gotovim zahtevam Anglije. Nič ni napačnejšega, kakor domneva, da je v Angliji razširjeno nagnjenje, naklonjeno miru. Resnicoljubnost in pravicoljubnost nasproti nemškemu narodu zahtevata, da se o tem ne varajmo. Misel, naj se skrajno brezobzirno in do skrajnih posledic neusmiljenja nadaljuje vojska, je pridobila. Le popolna odločnost in poznanje položaja z vsemi posledicami je zdaj umestno.

Trgovinska vojska v Angliji proti Nemčiji.

London, 27. marca. London Gazette poroča seznam tvrdk v inozemstvu, katerim je radi kupčijskih zvez z Nemčijo prepovedano kupčevati z Angleži. Seznam obsega 39 tvrdk v Argentini in v Urugvaju, 56 v Braziliji, 28 v Ecuadorju, 17 v Peru, 4 tvrdke centralne in južne Amerike, 1 nizozemska, 41 v nizozemski vzhodni Indiji, 15 na Filipinih, 36 na Portugalskem in 45 na Španskem. V Angliji so razpustili še 10 tvrdk, vseh tvrdk v Angliji je razpuščenih 72.

Angleška in indijski misijonarji.

»Kölnische Volkszeitung« poroča iz zanesljivega vira, da je papež koncem lanskega leta storil diplomatske korake pri angleškem poslaniku v Vatikanu, da doseže bolj stanu primerno postopanje z internirnimi misijonarji v Ahmet Nagaru v Indiji. Angleška se je menda zato maščevala nad misijonarji. S pretvezo, da je Nemčija vojno dolžnost razširila do 55. leta, je vse katoliške misijonarje preselila iz Civil-Campsa v najslabše barake Militär Campsa. Dva patra sta zaprta.

Na morju.

Pomorski boj na Severnem morju.

London, 27. marca. (K. u.) Admirallita poroča, da se je 29. februarja na Severnem morju vršil boj med oboroženo nemško pomožno križarko »Greif«, ki je bila maskirana kot norveška trgovska ladja, in med angleško pomožno križarko »Alcantara«. Boj se je končal z izgubo obeh ladij. Nemška pomožna križarka je bila potopljena s topniškim ognjem, »Alcantara« (15.850 ton) pa očividno s torpedom. 5 častnikov in 115 moških od cele posadke smo rešili in ujeli. Angleške izgube znašajo 5 častnikov in 69 moških. Vredno je poudariti, da je sovražnik ves čas streljal nad norveškimi barvami, ki so bile naslikane na ladjinih straneh. To poročilo se šele sedaj objavlja, ker iz nekega brezličnega nemškega poročila izhaja, da je sovražnik izvedel, da je bil parnik »Greif«, ki je hotel posnemati »Möwe«, potopljen, preden se mu je posrečilo priti skozi naše patruljske črte. (Pripomba Wolffovega urada: Samoobsebi umevno je »Greif«, četudi se je poprej prej poslužil dovoljene vojne zvijače, ob začetku boja razobesil nemško vojno zastavo.)

London, 27. marca. (K. u.) Reuter poroča: Iz podrobnosti o bitki na Severnem morju dne 29. februarja sledi, da je bil boj zelo ljut; sovražna ladja je bila mnogo močnejše oborožena kot »Alcantara«. Angleška ladja je bila težko poškodovana, vendar se je zdela, da bo izšla iz boja zmagovito, dokler je očividno ni zadel torpedo. Oba parnika sta se medsebojno razstrelila v kosčke. »Greif« se je potopil najprvo, kmalu nato tudi »Alcantara«. Kmalu so prihiteli angleški rušilci, ki so sprejeli preživele. Kakor se poroča, so rušilci potopili nek nemški podmorski čoln. Preživele Nemce so spravili v Edinbourg. Eden izmed njih je umrl in bil pokopan z vojaškimi častmi. (Pripomba Wolffovega urada: Kakor izveemo z merodajne strani, je poročilo o potopitvi nemškega podmorskega čolna neresnično.)

Novo angleško poročilo o »Tubantiji«.

London, 24. marca. (K. u.) Reuter poroča: V sled raznih holandskih komentarjev precej kratkega poročila angleške admiralitete glede nesreče »Tubantije«, je angleški poslanik holandski vladi podal sledeče uradno poročilo: »Angleška admiraliteta more naknadno ugotoviti, da v vodah, kjer je bila »Tubantia« razbita, angleške mine niso bile položene, in da se ob času nasilnega dejanja v bližini ni nahajal niti kak angleški podmorski čoln ali angleška vojna ladja. Kakor hitro so v Hartwich dospeli iz »Tubantije« signali, da je v stiski, je s polno paro odpeljala angleška torpedovka in več rušilcev torpedov, da bi pomagali pri rešitnem delu. In to je edina zveza, v kateri stoji s tem obžalovanja vrednim dogodkom angleška mornarica. Lahko se pripomni, da absolutno govori proti zdravi človeški pameti, da bi bila angleška vlada odgovorna za potop holandskega parnika. Saj ima vendar Nemčija to izrecno proglašeno politiko, da Angleško izolira z uničenjem vseh ladij vojujočih in nevtralnih držav, ki trgujejo z njenimi pristanišči ali se bližajo njeni obali. O morali take politike je vsaka beseda odveč. Gotovo obstoji v tem, da na vseh vodnih potih, od katerih je Angleška odvisna pri preskrbi z živili, vso paroplovbo vseh držav spravi v nevarnost. — Nikakor se ne more domnevati, da bo Angleška Nemčiji pomagala to politiko uresničiti in varnost nevtralne trgovine z minami in torpedi upravljala v nevarnost.

Haag, 25. marca. »Berliner Tageblatt« poroča: Poročilo angleške admiralitete o slučaju »Tubantia«, ki gre prav tako daleč kakor nemško, pripušča, če je vzamemo za enako verodostojno, samo še ta sklep, da je »Tubantia« zadela na divjo mino, ki se je odtrgala. Ob holandski obali pa križali trikrat več angleških min kakor pa nemških, iz česar se lahko izračuna, kje je krivda bolj verjetna.

Izmišljeno poročilo o potopu dveh nemških podmorskih čolnov.

Berlin, 27. marca. (K. u.) Wolff: »Aftenposten« poroča iz Pariza, da je uničilo neko angleško brodovje dva nemška podmorska čolna, ki sta skupno s petimi nemškimi podmorskimi čolni ob maroški obali nakladala iz nevtralnih ladij kurivo. Z merodajnega mesta se javlja, da je to poročilo izmišljeno.

Nova nemška skrivnostna križarka odarila na morje.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdam: Čuje se, da je na višjo odredbo pričela delovati nova »Möwe«. Baje je odpeljala ladja, ki se imenuje »Erithjof«, iz pristanišča v Kielu.

Uspehi podmorskih čolnov.

Gurib, 27. marca. Z verodostojne londonske strani se javlja: Angleška vlada sledi v skrbeh uspehom nemških podmorskih čolnov in spoznava, da ni mogoče ničesar iznajti proti njim. Brez vsakega šuma in hruma so znižali številko ladij, ki vozijo v Ameriko. Iz New Yorka se poroča, da meseca marca iz Združenih držav ni peljala nobena ladja streliva in vojnega orožja.

»Cäcilia«.

London, 26. marca. (K. u.) »Lloyds« poroča iz Dovera: Potopljen je ameriški parnik »Cäcilia«. Posadko so rešili.

»Sussex«.

Pariz, 26. marca. (K. u.) »Agence Havas: Prvi seznam potnikov s »Sussexom«, ki so jih pripeljali v Boulogne, obsega imena 174 oseb, med njimi 31 Francozov, 44 Angležev, 53 Italijanov, 24 Belgijcev, 2 Rusi, 6 Špancev, 13 Američanov in 1 Čilenec.

London, 26. marca. (K. u.) Reuter: Potrjuje se, da se je vozilo s »Sussexom« 25 Američanov, med njimi jih pogrešajo 8.

Rešilna ladja »Atlas«.

Haag, 27. marca. (K. u.) Mornariški urad poroča: Danes jutraj je odplul na Severno morje parnik »Atlas«, ki ga je priredila vlada za rešilno ladjo. Parnik lahko brezlično brzojavlja in lahko pomaga ladjam v sili in kadar se potaplja.

Zakaj se je tovarnina na morju tako podražila.

Pariz, 27. marca. V zbornični seji 24. t. m. je izjavil poslanec Guerneer, da so povišanje tovarnin med drugim povzročili nemški podmorski čolni. Izgub ladij ne morejo nadomestiti nove ladije. Tovarnina iz Anglije v Marseille se je povišala od 15 na 115 do 130 šilingov. Lastniki ladij so zaslužili leta 1915 vsled vojske 500 milijonov.

Dogodki na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 27. marca. Uradno se razglašajo: Vzhodno od Drača smo našli 2 poljska topova s strelivom. Položaj neizpremenjen. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. marca. Veliki glavni stan: Položaj je neizpremenjen. Vrhovno vojno vodstvo.

Italijanske priprave za boj pri Valoni.

Lugano, 25. marca. »Berl. Tageblatt« poroča: Vlada je izrecno opozorila, da je iz Albanije pričakovati velikega števila ranjencev in zato je v Apuliji rekvirirala vse bolnišnice in ves zdravstveni material. Bolnike so odpeljali drugam. Prebivalstvo je zlasti v mestih Bari in Lecce živahno ugovarjalo, pa prefekt jih ni poslušal.

Albanci se zahvaljujejo Bolgarom.

Berlin, 23. marca. Telegraf-Union javlja iz Sofije: Iz osvobodjene Albanije dohajajo bolgarski vladi in armadnemu poveljstvu pisma voditeljev albanskih rodov in občinskih predstojnikov, v katerih se zahvaljujejo za osvoboditev Albanije in ustvaritev urejenih razmer.

Srbska skupščina bo zborovala v Aix-les-Bains?

Predsednik srbske skupščine Stojanović je došel v Aix-les-Bains. Najbrže se tamkaj sestane meseca maja srbska skupščina.

× × ×

GRŠKA.

Skuludis odstopi?

Lyon, 25. marca. »Nouvelles« izve iz Aten, da bo ministrski predsednik Skuludis odstopil. Novo vlado bo postavil Zaimis, ki bo pripravil pot Venizelosu. Zbornica bo vnovič razpuščena. (»Berl. Tageblatt« pravi, da je to pobožna želja entente.)

× × ×

Rumunija in osrednji sill.

Kodanj, 26. marca. »Extrablade« pravi, da je pogodba med Rumunijo in osrednjima silama najvažnejši trgovsko-političen dogodek od začetka vojne. Ves nejasen balkanski položaj se je naenkrat čisto predrugačil. Ker rumunska vlada pomaga, da se pogodba izvrši, kaže njeno voljo za nevtralnost.

Filipescu svari.

Budimpešta, 25. marca. Kakor poroča glasilo bolgarske vlade »Narodni Pravda«, je Filipescu opustil svojo misel na potovanje v ententina glavna mesta. Svojim pristajem je pisal pismo, v katerem jih svari pred vsakim agresivnim korakom in jih poziva, da naj pred njegovim prihodom ničesar ne sklepajo.

Naročajte „Slovenca“!

Turčija v vojski.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 25. marca. Uradno: K a v k a z: Naše prodiranje traja dalje. Perzija: Južno od jezera Urmija smo razkropili nekaj turško-kurdskih oddelkov.

Mackensen v Carigradu.

Carigrad, 27. marca. (K. u.) Včeraj zvečer se je vršil na nemškem poslanstvu slavnostni obred na čast generalfeldmaršala pl. Mackensenu, ki mu je sledil sprejem, h kateremu so bili povabljeni: predsednik senata Rifaat bej, zbornični predsednik Hadži Adil, državni in mnogi drugi visoki turški dostojanstveniki, zastopniki zaveznških poslanstev, višji častniki, odlične osebnosti nemških kolonij in zastopniki nemškega časopisja.

Princ Eitel Friderik.

Carigrad, 27. marca. (K. u.) Listi poročajo: Pruski princ Eitel Friderik pride ta teden v Carigrad.

Turška bo zvesta zvezi.

Carigrad, 26. marca. »Tanin« piše o turško-nemškem zavezništvu in poudarja, da sta sedaj po skoro dveletnem obstanku zveze oba dela spoznala pomen nemško - avstroogrsko - turške zveze, ki bo po dolgoletni vrsti dogodkov, odobravana od vseh udeleženi narodov, tudi za bodočnost ostala politično zelo učinkovita. Če bo po vojni konec naporov, to s tako težkimi žrtvami doseženo orožno bratstvo ne bo pozabljeno, posebno ker nas vežejo interesi, ki delajo zvezo nerazrušljivo. List pravi, da se niti za sedaj, niti za pozneje ne boji, da bi priplaval kak oblak na obzorje nemško-turškega razmerja.

Nemci in Ogrji.

Dunaj, 26. marca. (K. u.) Na povabilo Nemškonarodne zveze so se včeraj na Dunaju nadaljevali nepriljeni razgovori avstrijskih in ogrskih parlamentarcev. Prvi tak razgovor je bil 30. decembra v Budimpešti.

Načelnik Nemške narodne zveze posl. dr. Gross je ogrske politike pozdravil s govorom, v katerem je opozarjal, da naj se z razgovori pripravi ne ravno nebiestveno zboljšanje razmerja med obema državama in obojestranskih poslanev. V tem velikem času, ko nemške in ogrske čete z enakim junaškim pogumom, preziranjem smrti in enako požrtvovalnostjo branijo skupno domovino, pač moramo upati, da se bo tudi na znotraj dosegel mir med vodilnima narodoma obeh držav v blagor in blagoslov in da se in za celotno monarhijo.

Bivši ogrski naučni minister pl. Berseviczy se je zahvalil za prisrčen sprejem in je nadaljeval: Ker se mora ohraniti dualizem, ki se je v vojni tako sijajno izkazal, zato moramo nasprotovati stari centralistični državni ideji kakor tudi federalističnemu razkroju monarhije. Pri nagodbi se en del ne sme okrepiti na stroške drugega, ampak oba dela morata biti močna, kajti le tedaj se bomo mogli upirati nevarnostim, ki nam bodo grozile od vseh strani. Nagodba ne sme v srcu nobenega zaploditi grenkega čustva zapostavljanja in oškodovanja. Prijateljsko razgovarjanje merodajnih parlamentarcev iz te in one strani bo to zaželjeno zmago medsebojne pravičnosti le pospešilo.

Nekaj opomb. Dr. Gross je govoril samo o nemških in ogrskih četah; drugi so pozabljeno. Prav ta mož upa na mir med obema vodilnima narodoma. Ali z ostalimi nevodilnimi narodi ni treba miru? Dr. Gross je mnenja, da je za blagor in blagoslov obeh držav in cele monarhije dovolj, če skleneta mir oba »vodilna naroda«.

Odkar je grof Tisza rekel, da se je dualizem sijajno izkazal v tej svetovni vojni, ta pesem ne utihne več. Sicer pa je plemeniti Berseviczy rekel nekaj besed, ki bi jih znali porabiti tudi drugi narodi, n. pr. nihče se ne sme okrepiti na tuje stroške. V srce nikogar ne sme priti grenko čustvo zapostavljanja in oškodovanja. Medsebojna pravičnost je res pravo načelo, ki pa se prevrže v laž in krivico, če ni vsestranska. Sicer pa v zgorajšnji vesti beremo samo stare teorije.

Odlikovanja.

Vitezki križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo je dobil polkovnik 16. pešpolka Viktor Sagai. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik težke havbične divizije št. 1 Egon Orosel in poročnik 97. pp. Oton Milović. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 13. sap. baona Adolf Košak. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 18. pp. Franc Ris, nadporočnik 22. pp. Franc Zupanič, stotnik 3. bos. herc. p. Josip Noč, stotnik garn. bolnice št. 8 Karel Perhanc, nadporočnik želez. polka Josip Kokoschinegg, stotnik Alfonz Pišek, pri vojaškem poveljstvu v

Sarajevu, nadporočnik 3. pp. tirol. ces. lovcev dr. jur. Oton Klemenčič. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila: asist. zdravnik dr. Marcel Labor in stotnik računski vodja Josip Ušeničnik, oba v garn. bolnici št. 8 in nadporočnik-rač. vodja 97. pp. Maks Kalvach. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil kadet 7. polj. top. p. dr. Busson Arnold. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: topničar 2. gor. top. p. Grile Peter; četovodja Kürzl Anton in desetnik Ziemstein Franc, oba pri 7. polj. top. p. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil tit. podd. 47. pp. Sroda Stanko. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: polkovnik 26. dom. p. Artur pl. Sušnik, poveljnik nekega domobrankega polka, stotnik 26. dom. p. Edvard Vaupotič, stotnik 2. polka dež. strelcev Vilibald Perko, pri 4. dom. polku, poročnik 4. dom. p. Franc Kogelnik, pri črnovoj. inf. baonu št. 151, asist. zdravnik pion. stot. št. 2/4 dr. Jurij Pavlinec, nadporočnik 27. dom. p. Herman Mauer, poveljnik neke delavnice za popraviljanje avtomobilov in črnovoj. zdravnik dr. Alfred Šerko, pri polj. havb. div. št. 1-4. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nad. stražmojster 14. dež. orož. pov. Ludvik Potnik, nad. stražmojster 6. dež. orož. pov. Franc Rihterič. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil desetnik 4. dom. p. Anton Pristovnik. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 5. dom. p. Karel Fučik, sedaj pri 37. dom. p. — Srebrno hrabrostno svetinjo sta dobila desetnik 26. dom. p. Platinovšek Alojzij in tit. desetnik 26. dom. p. Napotnik Simeon, oba pri 37. dom. p. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil pred sovražnikom padli desetnik 5. dom. p. Rebernak Josip, prideljen 37. dom. p.

Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil tit. ognj. čar 27. črnovoj. poveljstva Anton Cirer pri 9 cm pozicijski bateriji št. 8/5. — Zlato hrabrostno svetinjo je dobil štabni narednik 9. lov. bat. Suppan Franc. — V drugič je dobil srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste desetnik 8. polj. top. p. Verbič Karel. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: tit. ognj. čar Rudolf Vencel in predmojster Koren Josip, oba pri 8. polj. top. p.; četovodja 3. tren. div. Dolinšek Valentin; infanterist 27. pp. Pavlin Miroslav; desetnik 5. drag. p. Gologranc Ignacij.

Odlikovanja pri 17. pešpolku. V drugič sta dobila bronasto hrabrostno svetinjo infanterista Zagorc Martin in Marn Franc. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: praporščak Berthold Karel, tit. narednik Homar Matija, enoletni prost. tit. narednik Strnad Josip, četovodja Čertalič Jurij, enol. prost. tit. četovodja Koužil Rihard, desetniki Jamnik Pavel, Trentel Franc, Urh Fr., Grahek Emil in Raktelj Dominik, tit. desetnik Zverger Ivan, poddesetniki Bitenc Alojzij, Mayerhold Franc, Pusterhofer Franc, Žibert Ivan, Bricelj Stefan in Vouk Ivan, enol. prost. infanterist Aljancič Alfonz, infanteristi Košir Ivan, Košir Josip, Kovšca Gašper, Dušič Ivan, Kveder Ivan, Legan Dominik, Kalan Avgust, Zgonc Jakob, Miklavčič Ignacij, Jenko Josip, Weber Alojzij, Zupančič Jakob, Vodišek Josip, Stare Lovrenc, Thaler Franc, Srnjak Anton, Simonič Kristijan, Robič Peter, Osti Lenart, Meserko Benedikt, Mayerhofer Sebastijan, Kajn Franc, Jurček Ivan, Jeltnikar Alojzij, Jerič Stefan in Žerdoner Anton.

Odlikovanja pri 7. lovskem bataljonu. Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik Valter Schlesinger. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil črnovoj. patruljni vodja Likar Hugon.

Odlikovanja pri 47. pešpolku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: praporščak Kaczarowski Boleslav, kadet Dostal Oskar, desetnik Hödl Karel in infanterist Juršič Martin. — V drugič je dobil srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste četovodja Marusko Ivan. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: praporščak Milost Ivan, sanit. praporščak Hody Almoš, tit. četovodja Posch Konrad in Löffler Michael, enol. prost. tit. četovodja Prah Josip, desetniki Reiterer Ivan, Schönberger Josip in List Avgust, tit. desetnik Tement Ludvik, poddesetnik Mali Franc in Krois Anton, tit. poddesetnik Stelzl Josip in Lambauer Ivan, infanteristi Pepelnak Franc, Friedl Ivan, Lorber Peter in Laffer Karel. — Bronasto hrabrostno svetinjo sta dobila infanterista Baumann Josip in Pomberger Alojzij.

Odlikovanja pri 87. pešpolku. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil major Henrik Worko. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: praporščak Evers Hugon, četovodja Pavlin Vinko, infanterista Glazar Tomaž in Pollak Rudolf. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja Jelenko Ivan, desetnik

Dolar Martin, poddesetniki Borovnik Gregor, Bajc Josip, Belak Jakob in Pollak Ludvik, infanteristi Sket Karel, Koprinc Ciril, Leiler Jurij, Missia Peter, Grudnik Rudolf, Skerbovnik Josip in Spitaler Miroslav.

Odlikovanja pri 97. pešpolku. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodja Chapulin Anton, tit. desentnik Pervanja Andrej in infanterist Marković Ivan. — V drugič je dobil bronasto hrabrostno svetinjo infanterist Krajcar Martin. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: narednika Rebrček Ivan in Arcón Avgust, enol. prost. četovodja Bevk Franc, četovodji Božič Jernej in Mavrič Albert, desentniki Ferluga Alojzij, Kinkela Ivan, Orel Maks, Rozman Alojzij in Bertossa Franc, poddesetniki Vuga Stefan, Keber Ivan in Kik Ivan, infanteristi Cian Franc, Tronker Miroslav, Začevič Anton, Vide Vale, Vertelj Anton, Uršič Rudolf, Selič Albert, Škerjanc Franc, Pertot Ignacij, Seiler Josip, Klemenčič Ivan, Golob Martin, Gjurčević Martin, Sterpin Anton, Riavis Alojzij, Krajcar Martin, Laginja Nikolaj, Kalac Anton in častniški sluga Gondolo Alojzij.

Vesti iz Belgrada.

Belgrad, 24. marca 1916.

Število prebivalcev v Belgradu vsak dan bolj raste. Pobegli Belgrajčani se vračajo v svoje domove. Danes šteje Belgrad skoro toliko prebivalcev kakor v mirnem času pred vojsko. — Med ugledniki, ki so se včeraj vrnili v Belgrad, se nahaja tudi Mita Lukić, ravnatelj državne trgovske akademije in Nikola Božić, protorej belgrajske zborne cerkve. — Cesarsko kraljevi vojni stavbeni oddelček je doslej dal popraviti 36 razbitih cevi v glavnem kanalu. Za izvršitev tega dela so uporabili 334 metrov cevi v premeru 100—150 mm. Tudi tisti deli glavnega kanala, katerega je uničil topniški ogenj, so nanovo narejeni. Kar še doslej ni popravljeno, se gleda, da se v najkrajšem času popravi in tako uredi celo kanalsko omrežje. — Popravlja se tudi vodovod, polagajo nove vodovodne cevi ter se pričakuje, da bo v najkrajšem času preskrbljena vsaka belgrajska hiša z dobro pitno vodo. — Belgrajske ulice se tlakujejo oziroma se tlak popravlja, tako da bodo marsikatero ulice lepše, kakor so pa bile pred vojsko. Doslej so nonovo polakovali oziroma popravili tlak v skupni meri 20.000 m². — V Belgradu je otvorila avstrijska vojna uprava več kopališč ne samo za vojake, ampak so gotovi dnevi v tednu določeni tudi za civilno prebivalstvo. — Kakor je znano, so bili za osvojenjo Srbije glede prodaje tobaka izdani monopolni zakoni, ki so podobni onim v Avstriji. V samem mestu Belgradu je do sedaj odprtih nekaj c. in kr. prodajalen tobaka. Zaradi nedopustne prodaje tobaka je morala c. in kr. policija aretirati neko civilno osebo. — V Belgradu je otvorjeno nemško poslanstvo. Za poslanika je imenovan cesarski nemški legacijski svetnik Freytag, bivši nemški poslanik v Atenah. — C. in kr. vojna uprava v Belgradu je tamkaj otvorila žensko strokovno šolo in otroški vrt. Na prvi je imenovana za učiteljico Zagrebčanka gđ. Zlata Hruby, na drugi pa njena sestra gđ. Ksanda Hruby. Prihodnji petek odpotujeta obe v Belgrad, da nastopita svoji mesti. — Okrajni predstojnik Vekoslav Kraus, rodom iz Osijeka, kateri je v službi bosensko-hercegovske vlade, je imenovan civilnim komisarjem pri c. in kr. guvernementu v Belgradu ter je svojo službo že nastopil.

Večina šolskih poslopij je bila več ali manj poškodovana za časa zadnjih bojev za Belgrad. Sedaj popravlja vojaška oblast tudi šolska poslopja ter jih ureja in čisti, da bodo sposobna za šolski pouk. Popravljajo se pa sedaj tudi zasebne hiše in upanje je, da bodo vse hiše še letos popravljene. — Dne 23. februarja je bilo v Belgradu 58.000 prebivalcev. To število se je od takrat pa do danes povečalo na 65.000. — Po dosedanjih določilih se sme prebivalstvo po ulicah svobodno gibati od 5. ure zjutraj pa do 9. ure zvečer. — Iz Šabca in Valjeva se poroča, da so otvorene na novo v več vaseh okoli Valjeva, Obrenovca in v Podrinju, ljudske šole. Šolski pouk se zelo dobro obiskuje; v vseh šolah je vpisano mnogo učencev, veliko več kakor pa pred vojsko. Te učence poučujejo tiste učiteljice, katere so poučevale pod srbsko vlado.

Kardinal Mercier.

Papež ni brzojavil.

Kolin, 23. marca. (K. u.) Italijanski listi so poročali, da je papež po državnem tajniku kardinalu Gasparriju brzojavno naprosil kolinskega nadškofa kardinala Hartmanna, da naj pri cesarju Viljemu posreduje, da se prepriča odredbe proti kardinalu Mercieru. Kakor izve »Kölnische Volkszeitung« na pristojnem mestu, papež kolinskega nadškofa tega ni naročil.

Kardinal se pritožuje.

Berlin, 24. marca. Wolffov urad poroča: Kardinal Mercier se je pri guvernerju silovito pritožil in zagrozil s pritožbo na višjem mestu radi tega dogodka: V zasebnem stanovanju kardinalovega tajnika, ki je osumljen, da se je udeleževal organizacije tihotapstva s pismi, se je napravila hišna preiskava. Kardinal se pritožuje v »imenu verske svobode«.

Ne razumemo, kje naj je v tem slučaju zveza med zasebno hišno preiskavo in nevarnostjo za versko svobodo.

Zunanje časopisje je že prineslo kardinalov odgovor na guvernerjevo pismo. Na vprašanje se nam je odgovorilo, da ta odgovor na pristojno mesto še ni došel in da je kardinal samo sporočil, da bo odgovoril v nekaj dneh.

Iz vojne.

V spomin nadlovca + Valentinu Dovjak.

Čisto nepričakovano je nemila smrt iztrgala iz naše srede nadlovca Valentina Dovjak. Ni mu bilo dano, da bi bil izkrmel na bojišču, kjer je neštokrat pogumno zrl smrti v obraz. Bil je junak, njegove prsi sta dičili velika in mala srebrna svetinja za hrabrost. Priljubljen pri višjih, spoštovan od podložnih, tako je služil domovini in delal čast slovenskemu imenu. Sedaj počiva v dolinici pod goro, na kateri stoji svetovno znana romarska cerkev Matere božje. Tam obiščem Tvoj grob, predragi, nezabni prijatelj in tovariš, ako mi bo sreča mila, da dočakam mirne dni. Spavaj sladko! — A. O., nadlovec.

Tehnika avstro-ogrskih strelskih jarkov ob Soči.

Iz italijanskega vojnopoštnega lista v »Corriere della sera«.

Avstrijski strelski jarek, že sam po sebi dosti globok, obdaja dozidek v obrambo prsi, ki je tako visok, da za njim obstoji lahko pokonci. Da zabranijo sesutje takega dozidka iz kakršnega koli vzroka, je vezan z medsebojno zvezanimi navpičnimi in vodoravnimi količi, ki tvorijo močan oder, hkrati rabijo v močno oporo s prstjo napolnjenimi vrečam. Kote in ogle v jarkih in dozidkih se vidi izdelane s košarami, takisto napolnjenimi s prstjo. Take košare, nagrmadene druga na drugo in dobro udelane, tvorijo močan in zelo uporen zid. In kako pripravna je misel že sama, ki je ustvarila ta zid. Vse pošiljave moštva morajo biti izdelane v takih košarah, in ko jih izpraznijo, jih porabijo v gradnjo utrd.

Vreče nalože na dozidek, kjer je potrebno. Straže varujejo jekleni ščiti, ki imajo opazovalna okenska prirejena tako, da se jih lahko trdno zapre. Vojaki v rezervi stojijo v globinah, zavarovanih z oklopi. Podzemeljski rovi naposled držijo iz strelskih jarkov na varno in iz oči sovražniku. Kjer to ni mogoče, so zgrajena po duplinah pravcata podzemna taborišča.

Žične ovire pred jarki so zgrajene vse po enakem vzorcu. Opre so železne, sila močne, po priliki dva metra visoke, preluknjane, na zgornjem koncu imajo ost. Ako so tla za to prikladna, so zabite naravnost vanje, kjer so premeška ali pretrda, so izkopane luknje in vanje postavljene betonske kocke v podstavcih, v kateri so udelane opore. Vse so podzemsko s žico pritrjene in zvezane med seboj. Nad zemljo so zvezane opore s žico, opremljene z ostmi; ki je dosti debela in tako gosto zmedena, da mreže ni mogoče razviti. Večkrat so preprežene še posebej z debelo zvito žico, ki se uspešno upira razstrelivu in granatam. Ob straneh in med ovirami zevajo mnoge volčje jame in reže druge pasti. V tla pod žičnimi ovirami na mnogih krajih izkopane luknje, v katerih se skrivajo izbrani spretni strelci, ki prihajajo vanje ponoči po skritih rovih. Ti strelci varujejo ovire in ako se naši priplazijo ponoči v bližino, da bi zažgali mine z nitroglicerinom, streljajo nanje iz izvrstnih skrivališč. Pred temi žičnimi ovirami zgrade in postavijo nasprotniki (torej naši) dostikrat v dveh in tudi v treh vrstah »španskih jezdecev«, ki so razpisno opremljeni z ostno žico in ne le zvezani med seboj ter postavljeni tja kar v nemar, temveč naravnost ukopani v tla.

Koliko se porabi ostne žice.

Ruska fronta meri 1200 kilometrov, nemška zapadna fronta 800, italijanska 700. Ako se ceni balkansko na 300 km (v resnici jih je rajši več) imamo skupaj 3000 kilometrov fronte dolžine. Za vsak korak zemlje na fronti (75 cm) se računa en sveženj žice to je 100 metrov. Zakaj ne samo pred prvo postojanko, tudi pred drugo, tretjo, se raztezajo deset do petnajstere ovire. Ako meri torej fronta osrednjih sil štiri milijone korakov, pomeni to enako število sveženjev iztegnjene žice torej 400 tisoč kilometrov. Poraba pri sovražniku iz naša po priliki baš toliko in skupaj iz naša dolžina porabljenega žice 800 tisoč kilometrov. Naša zemlja ob ravniku meri 400 tisoč kilometrov krog in krog, s to žico bi jo ovi-

li torej lahko dvajsetkrat na okolo. Pri tem pa niso niti uštete neštevilne utrde v notranosti, mostišča, obstranske utrde in enake, ki niso neposredno na fronti. Lahko je tedaj umevno, da 40 orjaških tvornic v Ameriki ne izdeluje drugega kot ostno žico.

Novi francoski težki topovi.

Francozi so morali takoj začetkom vojne spoznati, da s svojo artiljerijo silno zaostajajo za Nemčijo in Avstrijo. Ta zaostalost je bila zanje in za njihove zaveznike že opetovano usodna, tako tudi sedaj pri Verdunu. Sicer so se Francozi tekom vojne zelo trudili, da bi izpopolnili svojo težko artiljerijo in se jim je to v gotovi meri tudi posrečilo. Toda osrednjih velesil še davno niso dosegli in jih tudi ne bodo, ker je treba deset- in desetletnega dela in izkušenj, da se dosežejo težki topovi take popolnosti, kakor so n. pr. nemški 42 cm orjaki in avstrijske 30-5 cm motorne baterije.

Začetkom vojne so razpolagali Francozi za boj na odprtem bojišču samo z enim težkim topom, t. j. s 15 cm Rimailhovo havbico, ki je sicer, kar se tiče strelne daljave in učinka, precej podobna nemški 15 cm havbici, a je radi svoje velike teže malo primerna za premikanje, ki je zvezano z bojem na odprtem polju. Tako je treba n. pr. pri prevažanju havbico razložiti na dvoje in se vozi lafeta zase, cev pa zase; razlaganje in zlaganje zahteva veliko časa in zakasni oženj, razen tega je marsikolona take baterije zelo dolga.

Francoški Krupp, tvrdka Schneider-Creuzot, je lanskega leta dobavila večje število težkih poljskih topov in možnarjev najnovejšega sestava. Predvsem dva ploskotirna topova: 10-5 cm in 15 cm top. Izstrelek prvega tehta 16 kg, njegova začetna brzina znaša 615 met. sekund in nese 11½ km daleč; izstrelek drugega tehta 40 kg, brzina 695 met. sekund in strelja 12½ km. Oba topova imata vzvratno cev, zmerno težka — 3045 ozir. 5435 kg — ter odgovarjata vsem zahtevam novodobnega ploskotirnega topa, tembolj ker je tudi brzina njunega ognja zelo velika, t. j. 10 do 12 ozir. 4 do 6 strelcev na minuto.

Havbic je dobavil doslej Schneider tri vrste: 15 cm havbico za armado na odprtem bojišču, 15 cm oblegovalno havbico z nizko lafeto in havbico z visoko lafeto. 40 kg težki izstrelki imajo brzino 300 do 380 met. sekund ter nesejo 7800 do 8650 metrov daleč. Naših novih 15 cm havbic ti topovi nikakor ne dosežajo.

Nasproti izvrstnim nemškim 21 cm možnarjem in našim 30-5 cm motornim baterijam je postavil Schneider-Creuzot 21, 24 in 28 cm možnarje najnovejše konstrukcije. Izstrelki teh možnarjev tehtajo 98, 140 in 275 kg ter nesejo 8600, 8400 in 8300 metrov daleč; brzina ognja znaša dva do tri strele v minuti. Koliko baterij teh novih topov imajo dosedaj Francozi, seveda ni znano. Razume se, da imajo Francozi tudi dokaj trdnjavske in obalne težke artiljerije, ki so jo kolikor le mogoče spravili na fronto, a je večinoma zastarela.

Obnova poljskih cerkv.

Na nedavno tega vršcem se shodu Obce enote poljskih umetnikov se je pretresalo vprašanje o umetniški obnovi porušeni ali poškodovanih cerkv v poljski deželi, sosebno kar se tiče okrasa s podobami in sohami. Enota se je odločila za akcijo skozi in skozi umetniške obnove in je s tega stališča izdala razglas na poljsko duhovščino, v katerem je naznanila svojo uslugo nesebično ponuditi sredstva in prispevke, da se poljske hiše božje cerkveno-umetniške obnove. Z ozirom na omenjeno akcijo enote, ki šteje do 200 poljskih umetnikov doma in v inozemstvu, se upravičeno pričakuje, da bo obnova porušeni ali poškodovanih cerkv na Poljskem prinesla novo življenje poljsko-cerkveni umetnosti in da bodo hrami božji, ki so bili žrtev sedanje vojske, ostali v novi, čisti in še v sijajnejši lepoti.

Primorske novice.

Obletnica bitke pri Novari. V četrtek, dne 23. marca, so praznovali čete na italijanski fronti, posebno dotični polki, ki so se udeležili bitke, 67letnice bitke pri Novari. Kakor v onem težkem letu 1849, ko so Sardinci s premočjo napadli našo armado, a so bili premagani, tako bo tudi leta 1916, z božjo pomočjo zlomljena moč besedolomne Italije in bo naša Adria prosti težkih verig roparskih »Čočetov«. Duh Radeckijev preveva našo hrabro armado.

Iz Gorice. Včeraj je padlo v mesto zopet veliko granat. Poteklo je ravno deset mesecev, odkar nam je Italijan vojno napovedal. V štirinajstih dneh je mislil biti že bogve kje v notranjosti Avstrije, a po desetih mesecih še vedno oddaleč gleda Gorico. Iz jeze jo ruši. — Danes je bilo mirnejše in tudi dež je ponehal. — Laščina je mnogim rojenim Slovincem še vedno milejša nego pošteni materni jezik, na cesti in v družinah še zelo vlada italijančarjenje. Tudi svojim imenom razni Mosetigi, Primosigi, Bombigi itd. še niso dali nazaj njih prave krščanske oblike. Čas bi bil. —

Po vipavski dolini je jela razsajati bolezen.

Ravnateljstvo c. kr. moškega učiteljskega v Gorici in z njim združene izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole, ki se nahaja sedaj v Ljubljani, se je z današnjim dnevom preselilo v poslopje »Zadružne zveze« na Dunajski cesti št. 38, II. nadstropje. Uradne ure so od 10. do 12. ure dopoldne.

Za vojaško službo sposobni župani in podžupani. Od županov in podžupanov gorjskih, ki so bili 17. t. m. pri naboru v Ljubljani potrjeni, so med drugimi tudi J. Kováč, župan in deželni poslanec v Ajdovščini, dalje v Ajdovščini podžupana notar Lokar in trgovec Malik, v Kamnjah pa župan V. Vodopivec.

V ruskem ujetništvu je umrl Anton Spačal iz Kostanjevice št. 22 na Krasu, rojen leta 1875. Ujet je bil v Przemyslu ob padcu trdnjave in bil prepeljan v ujetniški tabor v Taškentu, odkoder se je zgasil! svoji soprogi meseca avgusta. Patem nič več. 8. marca letos je pa pisal istotam ujeti njegov svak, da je Anton umrl dne 20. septembra 1915 po dolgi in mučni bolezni. Pokojnik, ki je bil vzoren družinski oče in gospodar ter delaven pristaš naših organizacij, je zapustil ženo in štiri otroke, stariše in dva brata. Blag mu spomin in pokoj duši!

Gospa Marija Simčič, vdova po Ferdinandu Simčiču, bivšem učitelju-voditelju v Biljani v Brdih, naj izvoli v svojem interesu naznaniti natančni svoj sedanjí naslov Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38.

Tri severne države.

Skandinavski v železnem obroču.

Stockholm, 24. marca. »Rusko Slovo« prinaša razgovor s skandinavskim ministrom, ki se je udeležil konference severnih ministrskih predsednikov. Ta je izjavil:

Vojujoče hočemo spomniti, da Skandinavski ne obstoji iz treh različnih monarhij, ampak da tvori enotno množico 12 milijonov, katerih ni mogoče prezreti. Sklepi konference niso za javnost. Glavno vprašanje velja blokadi, katero vsak dan bolj čutimo. Anglija dejansko gospodari na morju. Le redko uide kaka ladja. Razumemo Angleško, pa nam zato ni lažje. Skandinavija je dejansko vključena v železen obroč. Trgovina z Nemčijo ji je zaprta in Angleška ne pusti v deželo niti 1 kg blaga, če ne damo garancije, da blago ostane v Skandinaviji. Večina ljudstva trpi vsled vojne in grozi gospodarska kriza. Zato morajo skandinavske države skupno delati. K sreči niso tako razdrobljene kakor balkanske države. Nočemo seči po zemlji svojih sosedov. Prejšnji spori so pozabljeni; čutimo se solidarne. Skandinavske države so prepričane, da jih more samo nevtralnost, solidarno nastopanje rešiti, da jih ne pograbi vojna.

Učitelj in ljudski blagor.

V 60. številu »Slovenca« se pod naslovom »Vrahanje življenja« razpravlja o najvažnejši nalogi, katere se je treba nujno prijeti že takoj sedaj, zlasti pa po vojski. Tu je tudi učitelj v toliko udeležen, da ne bo odveč, ako se pove tudi od te strani nekaj načelnih opazk. Članek se zavzema za pravilno vzgojo mladine, ki je in mora ostati na krščanski podlagi. Vsaka druga vzgoja je le enostranska, kar pove posebno dobro profesor dr. Ude v 62. številu »Slovenca«. Koliko je vredna vzgoja brez Boga, se vidi najbolj v žalostnih posledicah na Francoskem, od koder se je razširila žalilob tudi že v Avstrijo. Še en moment pa je, na katerega se ne sme pozabiti, če hočemo, da bo naravnost res napredovala med ljudstvom t. j. protialkoholno delovanje, kar članek tudi izrečno omenja. Koder hodita treznost in vera skupno roko v roki, tam je ljudstvo na pravi poti in ni mogoče, da bi se npravičeno pokvarilo. Otroke poučevati v tem smislu, pa je dolžnost vsakega učitelja in kdor bi se tu ustavljal zasluzi, da se ga takoj odstrani iz šole. Verem in trezen narod mora napredovati; zato pa v šolo strogo verski in protialkoholni pouk. Dobe se pseudozagovorniki sedanje šole, ki pravijo, verski pouk je stvar katehetova, protialkoholni pouk pa je sploh ni vpeljan, pa tudi ni časa zanj. Prazni izgovori! Volje manjka in stroge postave! Verska vzgoja je ravnotako stvar učitelja kakor kateheta. Protialkoholno delovanje se — žal — šele samo priporoča. Dolžnost merodajnih faktorjev pa je, da se šolske postave v toliko izpopolnijo, da se protialkoholni pouk v šolo obligatorno vpelje. Pod imenom zdravstvo naj bi se obravnavalo o vsem, kar je telesno škodljivo, zlasti o alkoholizmu. Zdravje je prvo na svetu in najvažnejše za vsakega posameznika kakor za celo državo. Slabo zobovje, bolezni vsled prehlada, želodčne bolezni, jetika,

pijanstvo itd. so bolezní, ki kriče po boljši vzgoji. Ta predmet je tako važen, da popolnoma odtehta marsikatero drugega. Kaj pomaga človeku, če zna še tako dobro brati, pisati in računati, če pa je pijanec? Ljudje kažejo s prstom za njim, on sam pa gre prezgodaj v grob. Treba je torej izboljšati rod, zato pa se mora vsaj začeti... Če bi otroka ničesar drugega ne naučil, kakor ga pridobil za treznost, bi ne delal v šoli zastoj. Vera in treznost sta glavna faktorja, ki storita človeka v resnici koristnega udu v državi. Vsi drugi predmeti so seveda tudi potrebni, in kadar bo prihajala iz šole mladina, utrjena v najpotrebnejših predmetih, zlasti v verskem in protialkoholnem, tedaj bo tudi v navedenem oziru boljše kakor je dandanes in prišla bo zares tista zlata doba, po kateri vsi tako zelo hrepenimo. Zato pa kličemo: protialkoholni predmet obligatorično v šolo! Merodajne šolske oblasti pa naj v to svrhu preskrbe šoli primerna učila. Naše geslo bodi: Verska in trezna Avstrija!

Bogarski car sobranju.

Sofija, 27. marca. (K. u.) Poročilo Agence telegr. Bulgare: Posebno poslanstvo sobranja je danes izročilo kralju adreso v odgovor na prestolni govor. Ob tej priliki je imel kralj naslednji nagovor: Z zadovoljstvom sem slišal besede, ki ste jih v imenu narodnega zastopstva naslovili name. Veliki, odločilni trenotki, ki jih preživlja bolgarski narod in po njegovih sinovih izvršena slava dejanja, dajejo čustvom, ki so pravevali poslance pri posvetovanju o adresi, ki ste jo prečitali, poseben pomen. Ganjen ustanavljam izraz edinosti, ki vlada med narodom in vladarjem ne le glede sijajnih uspehov, ki so se po složnem delovanju naroda, rone in armade dosegli že doslej, marveč tudi glede prizadevanj, ki se morajo razviti v svrhu končnoveljavne, nepreklicne utrditve tako srečno dosežene edinosti bolgarskega plemena.

V posebno veselje mi je zagotovilo narodnega zastopstva, da bo tudi v bodoče v polnem sporazumu in edinosti delalo za to, da se posvečeno delo osvoboditve dokonča. Lepe besede priznanja, ki ste jih izrekli o sijajnih činih moje hrabre armade kakor tudi podpore, ki jo obečate za dovršitev njene zgodovinske naloge, bo bolgarske čete opogumila in razveselila.

Zahvaljujem se za čustva udanosti, ki jih izraža narodno sobranje Meni in Moji hiši. Zagotovite narodnemu sobranju, da mu je Moje sodelovanje pri njegovemu patriotičnemu delu za moč in slavo domovine zagotovljeno. Živio celokupni bolgarski narod, Živio naša hrabra, zmagovita armada.

Razna poročila.

Tobak dobimo.

Carigrad, 27. marca. (Kor. ur.) Ministrski svet je zopet dovolil izvoz tobaka.

Asquith gre v Rim.

London, 27. marca. Reuter izve, da se poda premierni minister Asquith prihodnji teden v Rim, da se udeleži tamošnjih konferenc sporazuma.

General Villa ušel.

Washington, 27. marca. (Kor. ur.) Reuter: General Pareking poroča: General Villa je ušel mehiškanskim četam v Manniquipo in se nato podal v gorovje. Dva oddelka ameriške konjenice ga zasledujeta.

»Minneapolis« potopljen.

London, 27. marca. Reuter poroča: Dejstvo je, da je bil parnik »Minneapolis« dne 23. t. m. v Sredozemskem morju potopljen. Od ubitih je 10 Angležev.

Parik »Dnivaland« potopljen.

Amsterdam, 27. marca. »Handelsblaad« poroča iz Rotterdam: Parnik »Dnivaland« je bil na poti iz Londona v Hull potopljen. 17 oseb je rešenih.

Preterana angleška poročila.

Berlin, 27. marca. K uradnim angleškim poročilom o letalnem napadu na zahodno holštajnsko obalo, v katerih se trdi, da je bilo potopljenih 10 nemških patrolnih čolnov izve Wolff od zanesljive strani, da je ta trditve netačne. Izgubljena sta le dva ribiška parnika.

Torpediran angleški parnik.

Milan, 27. marca. (Kor. ur.) »Secolo« poroča iz Sirakuz: Italijanski parnik »Porto di Smyrna« je dobil na poti iz Aleksandrije v Sirakuze brezžično brzojavko nekega angleškega parnika, ki je bil od nekega podmorskega čolna torpediran na tem, da se potopi.

Povišanje ameriške armade.

Pariz, 27. marca. »Agence Havas« poroča iz Washintona: Reprezentančna zbornica je odobrila predlogo, s katero

se poviša stanje armade na 140.000 mož.

Reforma ruske cerkve.

Stockholm, 24. marca. Kakor poročajo »Birzewija Vjedomosti«, je zadnja seja sv. sinoda zgodovinskega pomena, ker so v tej seji vendar rešili posvete moči iz Rasputinovih intrig. V carjevem imenu je prebral višji prokurator ukaz, da more najvišji hierarh odslej zanaprej brez višjega kuratorjevega posredovanja prihajati k carju poročati o cerkvenih zadevah.

Dnevne novice.

+ Dan za goriske slovenske begunce bodi po celi naši domovini letošnji velikonočni ponedeljek. Vse slovenske organizacije naj ta dan vsaka po svoji moči prispevajo za ubogo naše goriske brate. Omilimo jim z izrazi najiskrenejšega dejanskega sočustvovanja letošnjo Veliko noč. Vsa naša izobraževalna in gospodarska društva, Marijine družbe, županstva, vsi oni, ki so ostali na svojih domovih, naj ta dan žrtvujejo vse, kar morejo, za brate in sestre, ki ne morejo letos gledati doma velikonočnega solnca! — Slov. kršč.-soc. zveza in »Slovenska Straža«.

+ Bošnjaki pri cesarju. Cesar je danes dopoldne sprejel v Schönbrunn poklonilno deputacijo, ki šteje 44 članov iz Bosne in Hercegovine, opd vodstvom generala Sarkotića.

+ Izpremembra pri vojaški duhovščini. Preč. g. Ludovik Strauss je bil odposlan na bojno polje. Vojni kurat Martin Dimnik je premeščen od c. in kr. rezervne bolnice št. 4 Gradec-Liebenau k c. in kr. rezervni bolnici št. 1 v Gradcu; na njega mesto pa je dodeljen č. g. Anton Rovtar doslej kapelan v Ribnici.

Imenovanja. Za črnovoj. oskrb. aspirante so imenovani: Oblak Vinko, pri voj. oskrb. skladišču v Sarajevu; Podlesnik Ivan, pri voj. oskrb. skladišču v Zagrebu; Robič Ivan, pri voj. oskrb. skladišču v Gradcu; Skalar Josip, pri voj. oskrbnem skladišču v Temešvaru; Šumi Franc, pri voj. oskrb. skladišču v Gradcu. — Prestavljeni so: polkovnik 64. pp. Košak Viljem, podpolkovnik 87. pp. Prasechak Božidar in major 47. pp. Meergans Julij, vsi trije k 28. pp. — Nadporočnik 27. pp. dr. med. Franc Gerlovič je imenovan za višjega zdravnika. — Za črnovoj. praporščake so imenovani: Debelič Peter, Mohar Anton, Klemenčič Milan in Kos Ivan. Za črnovojniškega kadeta je imenovan Brglez Franc.

— Hrvati pred Dračem. »Pester Lloyd« poroča, da se je neki hrvatski črnovojniški polk boril tudi pred Dračem ter je zelo veliko pripomogel s svojim junaštvom, da je Drač tudi padel.

— Smrt pod plazom. Kapele pri Brezicah. Tukajšnji trgovec in naročnik Vašega lista g. Anton Zorčič je našel, kakor poroča vojaško poveljstvo, dne 12. t. m. žalostno smrt pod velikim sneženim plazom. Kot korporal patrolje je padel v službi domovine na južnem bojišču. Bil je poštenjak, povsod priljubljen. Zapušča ubogo ženo-vdovo z dvema otrokoma. — Osobito v zadnjih mesecih kosi smrti neusmiljeno med našimi fanti in možmi na bojnem polju. Od naše ne velike župnije jih je padlo že 35.

— Dr. Karol Drexel. Vojni kurat dr. Karol Drexel je bil po 5 in pol mesecih v Rusiji izpuščen iz zaporu. Dovolili so mu, da sme stanovati pri katoliškem dekanu v Irkutsku in so mu nakazali dušno pastirstvo v treh bolnišnicah in v treh ujetniških taborih.

— Iz politične konceptne službe. Deželni predsednik je imenoval za c. kr. okr. komisarja koncipist deželne vlade, zaposlenega pri notranjem ministrstvu dr. Adalberta pl. Keler.

— Odpoklican je na novo službovanje k deželnemu odboru v Ljubljano blagorodni g. V. Rohrmann, ravnatelj kmetijske šole na Grmu, ki pa še obdrži tudi nadalje glavno vodstvo tega za vso deželo velekoristnega zavoda.

— Strela. Iz Komende: Dne 25. marca zvečer po 8. uri je treščilo v gostaško hišo na Gori, ki je naglo pogorela. Ljudje so se rešili.

— Podraženje piva. Z današnjim dnevom se je pivo zopet za 4 K pri hektolitru podražilo, in sicer vsled nove deželne naklade.

— Poročil se je g. Franc Mravljak, gimn. učitelj in c. in kr. nadporočnik v rez., z gđno. Marto Zoro Hrašovec iz Celja. Vse najboljše!

Umrli je v Pulju g. Anton Knezovič, star 65 let.

Mažarske zmage na vzhodu. Vodilno glasilo neodvisne stranke prinaša dolg članek o mažarski kulturi, katera prodira skozi Carigrad proti vzhodu. Da je to res, potrjuje to dejstvo, da je turška vlada sklenila imenovati na turškem vseučilišču dva mažarska učenjaka za profesorja, katera bodeta poučevala tamkaj mažarski jezik, torej mažarsko kulturo. Nadalje pravi ta

list: Turanska kultura ne čaka samo v Nemčiji in Turčiji na naše posredovanje, ampak tudi na bolgarskem ozemlju. Ta narod je naravnost izvoljen, da postane močna podpora turanskemu plemenu. Ako smo zmagali v Nemčiji in Turčiji, potem ne bo težko, da zmagamo tudi v Bolgariji, da pridobimo tudi tamkaj katedro mažarskemu jeziku.

— Brnski župan umrl. Umrli je dr. August Wieser pl. Mährenheim, župan v Brnu v 69. letu starosti.

— Zaplenjene vinjete. Praški listi prinašajo odlok c. kr. sodišča, s katerim se odreja zaplenitev belo-modro-rdečih vinjet na škatljicah za vžigalice. Sodišče je na predlog državnega pravdnika konstatiralo v tem slučaju zločin motenja javnega miru po § 65 a) kaz. zak. Te vinjete se prepoveduje razširjati in se določuje, da se morajo vsi zaplenjeni iztisiti uničiti.

— Doječe matere dobe več moke. Sedaj dobivajo doječe matere in otroci pod 2 leti samo po 1 kg moke na 14 dni. Notranje ministrstvo je sedaj pozvalo namestništva in deželne vlade, da naj tem osebam mesto ene cele izkaznice dajo 2 desna drezka krušne karte. Označenim osebam, ki imajo po obstoječih predpisih samo pravico do skrčene izkaznice, se bo na željo dajalo desni odrezek krušne karte in razun tega bodo smele iz svoje zaloge moke tekem 14 dni namesto 700 g porabiti 1400 g.

— 50.000 K je dobil nemški »Schulverein« doslej iz raznih bojišč. Tako bremo v »Neue Freie Presse«.

— Kot mrtve pokopan, a zopet živ. Prekmurske »Novine« poročajo: V Nagyvaradi je ležal brez zavesti težko ranjen vojak. Ko je prišel k zavesti, je pa s strahom opazil, da leži poleg njega težko ranjen tisti, katerega je on že kot mrtvega zakopal. Strežniku je rekel nato: Tega sem jaz že zakopal. Ogovorjeni je mislil, da govori ranjenec v zmedbi in ni nič odgovoril. Za nekaj dni pa ranjenec ni mogel več strpeti in je vprašal sosedo: »Pajdaš, ali nisem jaz tebe pokopal?« — »Si me.« — »Kako si pa potem sem prišel?« — »Ko si me pokopal, sem od mrzle zemlje zopet oživel. Na meni je bilo le malo prsti in skozi zemeljsko plast sem porinil roko in sem ž njo migal. Od slabosti sem nato zopet omagal. Sanitejci so me nato opazili in tako sem bil rešen groba.«

— Prostovoljno oddajanje konj z razvidnicami vojaški upravi. V zadnjem času množijo se slučaj, da lastniki konj z razvidnicami prosijo za prevzemanje teh konj po vojaški upravi. Vzrok teh prošnji je navadno pomanjkanje krmil. Ker je kolikor mogoče hitra rešitev takih ponudb gotovo vkorist lastnikom onj, opozarja se na to, da je tae prošnje vlagati pri okrajni politični oblasti (c. kr. okrajno glavarstvo, oziroma v Ljubljani mestni magistrat) in da je v istih navesti sledeče podatke: 1. ime, priimek in bivališče lastnika konja (ako konj ne stoji v bivališču lastnika, je tudi stajališče konja natančno navesti); 2. kratko utemeljevanje prostovoljne izročitve konja in 3. številka razvidnice iz l. 1916. Razvidnice ni prikloppiati.

— Kresnice. Pod Kumom. Zvečer dne 22. marca 1916 sem videl v travi na dveh krajih kresnice. Danes 23. marca zjutraj ob 3. uri 44 minut se je čutil tu mal potres.

— Razpuščeno društvo. Iz Starega grada v Dalmaciji se poroča, da je razpuščeno tamošnje društvo »Unione Dalmata«.

— Sodišče v Boki. Okrajno sodišče v Budvi je že pričelo redno poslovanje. Okrajno sodišče v Kotoru prične tudi redno poslovanje, kakor hitro se preselijo iz njegovih prostorov razne vojaške pisarne.

— Zaplenjena jajca v Zagrebu. V Zagrebu so zaplenili na kolodvoru 120 velikih zabojev jajc, kateri so bili določeni za izvoz iz Hrvatske.

Čudovito rešen vojni kurat. Iz Inomosta se poroča: Ko je kapucin-vojni kurat Kasijan Neuner odmaševal pri svojih vojaki v višini nad 3000 metrov in hotel oditi v dolino, so videli vojaki v njih največjo grozo, kako je padel kapucin in z glavo naprej zdrčal po čez 500 metrov dolgem snežnem polju. Vsi so mislili da je izgubljen, ko oče končno vstane in gre mirno svojo pot naprej. Zadolbil je le lahke poškodbe.

Vojna drevesa. »Unterfränkische Schul-anzeiger« pozivlja, naj se letos vsepovsod sade vojna drevesa. Na vsakem kmečkem posestvu, odkoder je kak družinski član odšel v vojno, naj se v spomin na vojno, srečno vrnitev ali junaško smrt soproga, očeta, sina ali brata vsadi vojno drevo in sicer če le mogoče vsado drevo. Razen tega naj vsaka vas dobi svoj spominski vojni hrast.

Ljubljanske novice.

Ij Prestolonaslednik v Ljubljani. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča z dne 27. marca: Prestolonaslednik podmaršal in viceadmiral nadvojvoda Karl

Franc Jožef, ki je nadaljeval nadzorovanje na jugozapadni fronti, se je na poti iz Beljaka peljal skozi Ljubljano.

Ij Iz magistratnega gremija. Mostiški v tivoiskem gozdu so sedaj popravljeni. — V Lattermanovem drevo-redu (»Prater«) se ne bodo smele več postavljati gugalnice panorame pa le z izrečnim županovim dovoljenjem, pač pa bodo ondaj smele biti strelske lope, lope za metanje žog, cirkusi in menažerije. — Leop. Tratniku se naroči da mora v 14 dneh drugače urediti gostilniške prostore, ki jih je napravil iz patsarske delavnice. — Iv. Podboju na Sv. Petra cesti se da dovoljenje za zgradbo hleva in nekaterih drugih poslopij ter Iv. Marinku na Opekarski cesti za zgradbo gospodarskega poslopja in drvarnice, Ad. Reichu za zgradbo šupe.

Ij Zadušna sv. maša po padlem črnovojniku g. Mih. Martinčiču se bo brala jutri, 29. t. m., zjutraj ob 6. uri v Križankih.

Ij Oddaja moke pri mestni aprovizaciji. Za dobavo moke pri mestni aprovizaciji naj se zglase: Trgovci iz Ljubljane v četrtek, dne 30., peki in mokaři v petek, dne 31. t. m., okoliški trgovci pa v soboto, dne 1. aprila, vselej ob 8. uri zjutraj na mestnem magistratu, prejšnja Galetova hiša, I. nadstropje, mestna posvetovalnica.

Ij Prodaja prekajenega mesa pri mestni aprovizaciji. Začenši s tem tednom bo prodajala mestna aprovizacija prekajeno meso v novi cerkvi sv. Jožefa, in sicer v postranski kapelici, ki ima poseben vhod. Meso se bo oddajalo le dvakrat na teden, v sredo in soboto od 8. do 11. ure ter od 3. do 6. ure zvečer. Pravico do nakupa prekajenega mesa ima vsak Ljubljčan, kolikor ga potrebuje za svojo družino. Vojna prodajalna v Gosposki ulici ne bo več oddajala mesa.

Ij Umrli so v Ljubljani: Frigyes Koldan, honved. — Marija Bizant, služkinja, 36 let. — Milan Šučura, črkostavec Katoliške tiskarne, 20 let. — Rozalija Orešič, hči kurjača južne železnice, poldrugo leto. — Sestra Salezija Hliš, usmiljenka, 35 let. — Uršula Krušnik, mestna uboga, 68 let. — Marija Govše, zasebnica, 82 let. — Ferdinand Pič, vojaški delavec. — Alojzija Tumpej, delavka tobačne tovarne, 24 let. — Martin Burja, c. kr. višji sodni oficijal v pok., 70 let. — Franc Osebek, sin sprevednika drž. žel., 1 dan. — Josip Baršovec, mizarski pomočnik, hiralet, 24 let. — Genovefa Škutnik, bolniška devica, 26 let. — Marijan Seifert, sin vrtnarja, poldrugo leto. — Frančiška Kerin, hči posestnice, 17 let. — Ivan Smrekar, delavec, 54 let.

Ij Mestna hranilnica Ljubljanska naznanja, da so zadolžnice III. avstrijskega vojnega posojila došle in da se od danes naprej izdajajo strankam, ki so to vojno posojilo podpisale pri hranilnici.

Ij Osebi, ki je pobrala zavitek. Dne 18. t. m. zjutraj je v Spodnji Šiški blizu Kolerjeve pivovarne pobrala neka oseba na cesti majhen zavitek, v katerem se je nahajala ura in na zavitku je bil naslov: Lado Križman. Dotična oseba se s tem uljudno naproša, da dotični zavitek, ki je last nekega vojaka, izroči v gostilni pri »Zvezdi« v Spodnji Šiški.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI

priporoča sledeče novosti:

Slovensko-nemški razgovori v novi pomnoženi izdaji. Ravno kar je izšel nov natis drugega dela »Nemščine brez učitelja«. Četudi je zelo spopolnjen in pomnožen, se prodajna cena ni dvignila in velja samo 1 K 20 vin. Knjižica je namenjena v prvi vrsti samoukom, katerim izborna službi, vendar se rabi mnogokrat tudi v šolah kot pomožna knjiga za praktično konverzacijo in je to jasen dokaz za veliko porabnost teh razgovorov. Tudi prvi del Nemščine, ki obsega slovnico, velja 1 K 20 vin.

Dr. Jeršetove šmarnice »Kraljica vojnih trum«, ki so današnjemu času umerjene, bodo že v nekaj dneh dotiskane. To v vednost mnogim, ki vprašujejo, če jih bodo zaradi obstoječih razmer prejeli pravočasno. Le kdor jih še ni naročil, naj to takoj stori, ker pošta večkrat ne more redno poslovati.

Pravice vpoklicancev v vojno službovanje in njih družin do vzdrževalnin (preživnin, državnih prispevkov k preživljanju) podpor in preskrbnin. Cena 50 vin.

Družine vpoklicanih v vojaško službovanje, dalje vojni invalidi in drugi najdejo v tej knjižici točno obrazloženo, kaj jim gre po postavi na preskrbninah, podporah itd. Kdor se čuti v kateremkoli oziru prikrajšanega, ga knjižica pouči, kaj mu je storiti, kako mu je narediti prošnje itd., da doseže to, kar mu postava prizna. — Knjižica je torej velikega praktičnega pomena.

Žepni atlanti v novem natisu se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Hickmanns, Universal Taschenatlas 1916 z obširno statistiko vez. 4 K 50 vin, Freytags, Welt-Atlas 58 Haupt- und 25 Nebenkarten nebst einen alphabetischen Verzeichnis von mehr als 17.000 geographischen Namen. 1916, vez. 4 K 50 vin.

Naročajte „Slovenca.“

Kino Central

v deželnem gledališču.

Danes ob pol 6, 7. in pol 9. uri zvečer
tretji film **Erne Morene**
URA POVRACILA.

Drama. V glavni vlogi ERNA MORENA.

Izvrstna veseloigra
ROBERT KOT LORENGRIN.

Ta predstava se ponovi jutri v sredo
in v četrtek ob 7. in pol 9. uri zvečer.

Kino Central

v deželnem gledališču

„Kaj mi je dala divjina in kaj sem ji iztrgal“
Filmski dnevnik afriškega raziskovalca
† **Roberta Schuhmanna.**

Predstave v Kino Central, ljubljansko
deželno gledališče,

v sredo 29. marca, četrtek 30. marca
in petek 31. marca ob 4. uri popoldne
in ob pol 6. uri zvečer.

Najzanimivejše, najnovejše te vrste, naj-
večja napetost. — Predstava povsod dosega
največji uspeh.

Trije deli.

Robert Schuhmann, slavni raziskovalec
Afrike, ki ga je nedavno nenadna smrt le prezo-
dal iztrgala znanosti, je vedel prav ceniti kinema-
tografijo ter jo izkoristiti v raziskovalske svrhe;
z vrsto lepo urejenih kinematografskih posnetkov,
ki jih je imenoval svoj filmski dnevnik, je posta-
vil delu svojega življenja neminljiv spomenik in
ob enem ustvaril znanstveni dokument neprecen-
ljive vrednosti.

„Kaj mi je dala divjina in kaj sem ji iztrgal“
je nazval svoje kinematografsko čudodelo, ki po-
daja zanimivo zrcalno sliko njegovih poizvedo-
valnih potovanj in njegovih lovov po afriških pu-
stinjah. Kar je Schuhmann ujel in privezal na
filmski trak, je svet zase in podaja vrsto pretres-
ljivo zanimivih posameznih dram, ki se odigravajo
v življenju pustinje.

Nevarni lovi se menjujejo kakor v kalcido-
skopu, vidijo se lovi na gnuje, nosoroge, bivo-
le, mravljarje, slone in tudi lov velikanskih kač.

Posnetki so se napravili vedno iz čisto kratke
razdalje ter dokazujejo pogum lovcev, ki so se
upali čisto blizu zverem pustinje.

Robert Schuhmann, ki si je pridobil s svojimi
posnetki največje zasluge za znanost, je imel pri-
liko, predstaviti te kinematografske dokumente
nemški cesarski dvojici in povabljeni dvorni družbi.
Raziskovalec je žel za to največje priznanje in
najzanimivejše odobravanje. Celokupno nemško ča-
sopisje se je v obširnih člankih pečalo s temi po-
snetki ter podalo s tem dokaz o veliki vrednosti,
ki se je pripisovala temu delu raziskovalca.

Posnetki se morajo pa visoko ceniti tudi s
stališča njihove vrednosti kot predstave v kino-
gledališču, kajti kar se tu odigrava v kinema-
tografski sliki pred očmi občinstva, mora vzbuditi
največjo napetost. Film afriškega raziskovalca
Schuhmanna se sme torej tudi v tem oziru sma-
trati kot dobrodošlo darilo. K sklepu bodi le se
pripomnimo, da je bil Schuhmann prvi, ki se mu
je posrečilo, v tropičnih krajih doseči dovršene fo-
tografske posnetke.

Predstave tega odličnega filma se pričaku-
jejo tudi v Ljubljani z največjo napetostjo.

Primeri tudi za mladino.

Trgovski vajenec

sin poštenih staršev, s primerno šolsko
izobrazbo, se sprejme v pouk pod
ugodnimi pogoji pri trdnji
Mihael OMAHEN mlajši, Višnjagora.
796

Pojasnilo. *)

„Grazer Tagespost“ in v prevodu
„Slovenec“ prinesla sta napačno poro-
čilo, da vodim v Ljubljani ljudsko šolo,
oziroma, da sem tu ustanovil 8 razredno
ljudsko šolo. — Pojasnim, da moj učni
zavod ni ljudska šola, še manj pa 8 ra-
zredna ljudska šola, kar je vendar vsaj
tukaj dobro znano. — Tudi se v do-
tični moji pritožbi ni šlo za predmete,
ki jih navaja poročilo, in se je dunaj-
skemu časnikarskemu poročevalcu le
čuditi, kako je prišel do te trditve.
Med drugim se v spričevalih mojega
zavoda niso nahajali nikdar predmeti,
kakor: komercialno pravo in dr. ter
toraj upravno sodišče o tem tudi ni
moglo sklepati. — Na mojem zavodu
se poučujejo predmeti, glede katerih
si je zavod pridobil oblastveno dovo-
ljenje. V urniku mojega zavoda, ki ga
je vzela vis. c. kr. dež. vlada z odločbo
z dne 12. sept. 1912, št. 23.979 na znanje,
kateri urnik je znan vsem gojencem
in njih starišem ter je tudi občinstvu
na razpolago, nahajajo se med dru-
gimi tudi predmeti, kakor: matematika,
knjigovodstvo, poslovni listi, stenogra-
fija itd., kateri predmeti se v resnici
tudi poučujejo in katerih poročilo ne
navaja.

Josip Christof.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgo-
vorno le toliko, kolikor določa zakon. 783

Okrog 100.000 lepih,
3- do 4- letnih 778

smrekovih sadik

1000 po 5 K — ima na prodaj
Krajni šolski svet v Postojni.

Proda se dobro ohranjeno

moško kolo.

Kje, se izve v upravnistvu lista pod št. 782.

Izvežbana blagajničarka

vešča več jezikov, išče službe. Ponudbe
pod »Blagajničarka 777« na upravo lista.

Prodaj

po najprimernejših cenah 779

semenski grah, deteljo in travo

izbrano. Vprašanja na

Andrej Leban

kavarna »Fortuna« Gorica.

Sprejme se

služkinja

ki zna dobro kuhati in opravljati vsa gospodinj-
ska dela. Ponudbe pod »Ljubljana 774« na upravo Slov.

Kontoristinja

se sprejme v glavno zalogo tobaka in spece-
rijsko trgovino Oton Homan, Radovljica. 788

Lepa, lahna

kočija

se prodaja.

Kje, se polizve pri upravnistvu »Slovenca« pod
št. 588.

Kupim po visoki ceni okrogel

kostanjev
orehov
jesenov

les

Ponudbe z ceno in množino (koliko va-
gonov) je poslati trdnji:

J. Pogačnik, Ljubljana

Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).

Na ponudbe brez cene se ne ozira.

Kot

vajenec

želi vstopiti v kakemu tovarniškemu podjetju ali
ključavničarski ozir. kovaški obrti krepak 15letni
deček poštene rodbine. Zadevne ponudbe sprejema
uprava Slovenca pod št. 785.

Za dve osebi brez otrok se išče v Ljubljani
ali najbližji okolici

stanovanje

z dvema ali tudi eno sobo in kuhinjo za
majev termin ali za 1. junij. Ponudbe na upr.
tega lista pod št. 793.

Namočena polenovka

se bode dobivala vsak petek in le proti
8 dnevnu prednaročilu in plačilu pri
Josipu Pollaku, sv. Petra cesta 7. Vsak
kupec naj zahteva kupon od naročilnega
lista ker le na izkaz istega se bode odda-
jalo. 664

Zahvala.

Za premnoge izraze sočutja ob boleznih in smrti našega preljubega soproga
in očeta, gospoda

LUKE NOČ

železniškega mojstra drž. žel. v p.

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno naši ljubi svakinji
gosp. Keršičevi za njeno velikodušno dobrotljivost, ter vsem darovalcem krasih
vencev in cvetk našo najiskrenejšo zahvalo. Bog plačaj storero vsakemu posebej.

Ljubljana, dne 27. marca 1916.

Cecilija Noč.

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da
je naša iskrenoljubljena žena, oziroma mati in stara mati, gospa

Ana Skala

danes ob 6. uri zjutraj, večkrat previdena s svetotajstvi za umirajoče,
izdihnila svojo preblogo dušo.

Pogreb ranjke bo 29. marca 1916 ob 4. uri popoldne iz deželne
bolnice k sv. Križu.

LJUBLJANA-VIPAVA, dne 27. marca 1916.

Anton Skala, nadučitelj, mož. — Josip, stotnik z ženo Betti. — Leo, enol. prost.
iurist. — Tone, vojak, učitelj. — Ivo, sedmošolec. — Hinko, sinovi. — Mara,
Joža, Ela, hčere. — Harald, vnuk.

744

(12)

Modni salon

Rozi Fabčič

Rimska cesta 6

priporoča cenjenim damam in gospicam
svojo veliko izbero **slamnikov, modelov** in
raznega **nakita**. Postrežba točna, solidna.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se boleznih, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vsemom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
in K. U.